

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 14 (45-ti metai) 1985 BALANDŽIO - APRIL 4 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

ŠIEMET MŪSŲ SAVAITRAŠTIS "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" MINI 45-TUOSIUS SAVO GYVAVIMO METUS!

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

JAV IR SOVIETAJ SUTINKA KALBĖTIS DĖL MAJORO NUŠOVIMO

JAV ir Sovietų kariniai viršininkai sutinka, kad reikia susitikti aptarti sovietų sargybinio įvykdytą JAV majoro nušovimą R. Vokietijoje ir kaip išvengti ateityje tokių incidentų. Tokiam aptarimui pritarė ir Valstybės Sekretorius George Shultz'as ir Sovietų ambasadorius Anatolij Dobrynin'as vos 3 valandas prieš žuvusio majoro laidotuves Washington, Valstybinėse Kapinėse.

PRIEŠVELYKINIS POPIEŽIAUS ŽODIS

Popiežius Jonas Paulius II-sis pradėjo Šventąją katalikų Savaitę, kalbėdamas Verbų Sekmadienį didžiulei jaunimo miniai. Jis pabrėžė ir priminė, kad žmonės didžiuojasi savo atsiekimais, bet taip pat yra grąsomi daugiau negu bet kada istorijoje technologiskų ir mokslinių pasiekimų.

• PIETŲ LEBANONE tebe vyksta aršios kovos tarp krikščionių, musulmonų ir palestiniečių sukilėlių. Per savaitgalį žuvo nuo artilerijos 51, sužeista 140.

• ANTI-RASIZMO demonstracijoje Paryžiuje dalyvavo 2.000 žmonių po to, kai buvo padėta bomba prie kino teatro, kuriame vyko žydų filmų festivalis. Sprogimo metu buvo sužeista 18 žmonių.

KHADAFY SKATINA SMURTA

Lybijos vadas gen. Moammar Khadafy skatino Syrijos, Irako ir Lebanono sukilėlius vartoti smurtą, įskaitant ir savižudiškus teroro veiksmus, kad gautų Vidurinių Rytų kraštų kontrolę į savo rankas.

Jau ir be skatinimo savitarpio pjauntynės per ilgai užtruko, dar vis besilaikant "akis už akį" principo.

PAGALBA VETERANAMS SOVIETŲ SAJUNGOJE

Galy gale Maskva paskelbė, kad minint 40-tąsias II-jo Pas. Karo pabaigtuves, to karo veteranams bus teikiamos naujos socialinės privilegijos. Truko 40 metų, kol komunistinė vyriausybė nutarė prisiminti veteranus. Ne mažą jų dalis išmirė natūralia mirtimi, o didelę jų dalį buvo "atsidėkojant" likviduota tuojau po karo, tos pačios "herojiškos" vyriausybės.

Daugiau kaip 24-ių Švedijos radaro darbuotojų nugarų kaulių skysčiuose pastebėti ypatingi pasikeitimai. Šie asmenys dirbo virš 10 metų su mikro-bangų spindulių aparatais.

Tyrimus atliko Švedijos Goteborg Universitetas ir patiekia pirmuosius duomenis fizinių pakitimų, kuriuos tie sioginiai sukelia mikro-bangų spinduliavimas. Dauguma žmonių susiduria su nuo 10.000-100.000 kartų menkesnio stiprumo mikro-bangomis, negu radaro darbuotojai.

Žinios kelia rimtą susirūpinimą tiek su radaru dirbantiems, tiek vis didėjančiam skaičiui žmonių, kurie susiduria su mikrobangomis ir kitokiai ne-ioniniais spinduliais.

Ne-ioninius spindulius skleidžia elektriniai ir magnetiniai laukai, kurie keičia savo spindulių ilgį. Tai grupelį priklauso aparatui, pradedant nuo komplikuočių radaro raketų gaudymo stočių; video baigminės /terminal/ stotys, mikro-bangų krosnys, garažų durų atidarikliai ir celiuliniai telefonai.

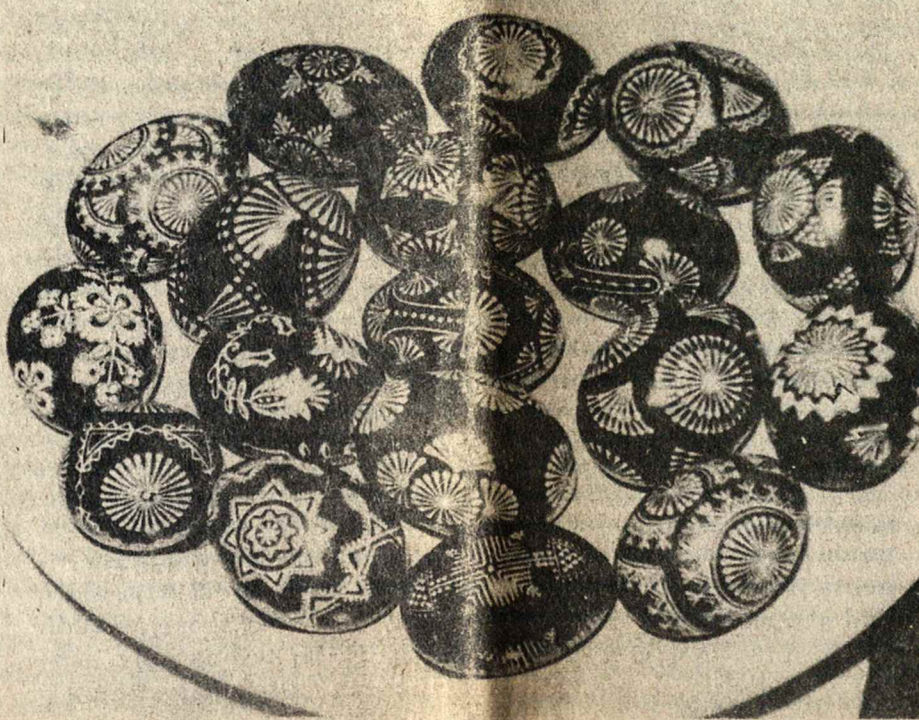
Švedijos neurologas Hans-Awe Hansson, profesorius Goteborgo U-te praneša, kad su radaru dirbančiuose vyruose 35-62 m. amžiaus, pasirodė priekinės smegenų dalies pakitimai. Jų atmintis pablogėjo ir pasidarė sunkiau koncentruotis iki tokio laipsnio, kad jie turėjo pasitraukti iš darbo.

Prof. Hansson'as taip pat surado proteinų pakitimų nugarakaulio skystyje. Dviejų asmenų akių retinos buvo, dalinai sužalotos ir pakriko regėjimas.

Patys naujausi, stebinan-tys išradimai- nebūtinai saugūs žmonėms. Gerai, kad greitai pastebėta, tad, žinant amerikiečių mokslininkų sugebėjimus ir skiriamas tyrimams lėšas- neabejotina, kad bus surastas ir priešnuodis tokiems spinduliams.

NAUJIEJI QUEBEC'O INDEPENDENTISTAI IŠSIRINKO PARTIJOS VADE

Denise Leblanc - Bantey, buvusi ministerė Moterų Statuso reikalams ir Viešojo Aptarnavimo PQ kabinete, aklamacijos būdu buvo išrinkta vadovauti naujam sambūriui, kuris gali išvirsti į partiją. Balsavo Rassemblement Democratique pour l'Independence 612 delegatų. Jų tarpe ir 7 pasitraukę

LIETUVIŠKI MARGUČIAI, išmarginti Juozo Jasiūno

Nuotr. J. Urbono

MIELIEMS BENDRADARBIAUS RĖMĖJAMS, SKAITYTOJAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS PASAULYJE LINKIME NAUJŲ JĖGŲ, NAUJOS VILTIES, KAD GĖRIS LAIMĖTŲ PRIEŠ BLOGĮ ŠIOJE DŽIAUGSMINGOJE PAVASARINĖJE ŠV. VELYKŲ ŠVENTEJE.

iš René Lévesque kabineto ministrai. Delegatai sutarė, jog reikia partijos, kuri kietai pasisakytų, nežiūrint

kokios sąlygos, už politinį Québec'o nepriklausomumą. Kol kas šis Sambūris turi apie 1.500-2.000 narių.

MIRĖ ANTANAS RINKŪNAS

Toronte, savo namuose mirė žinomas pedagogas, visuomenininkas Antanas Rinkūnas. Gimęs 1909 m., Kanadoje gyveno nuo 1948 m.

Be pedagoginio ir visuo-

meninio darbo, parašė eilę mokyklinių vadovėlių, kurie buvo atspausdinti 1932 m. "Aukuras", 1933 m. "Mūsų Kraštas", 1934 m. "Gimtieji Laukai", 1953 m. "Kregždutė I" /2 laida 1956 m./, II-1954 m./3-1959/, III-1955/2-1960/, ir kt.

PRANEŠA ELTA:

NAUJA EUROPOS PARLAMENTO GRUPĖ REMIA PABALTIO REIKALĄ

Europos Parlamente sudaryta atskira grupė kurios užduotis informuoti Parlamentą apie padėtį Rytų Europoje ir Tarybų Sąjungoje. Šiuo metu jai priklauso 7 Parlament to nariai, bet tikimasi, kad netolimoje ateityje prisijungs dar 70. Šios "Intergrupės" iniciatorius yra didelis baltiečių bičiulis dr. Otto von Habsburg'as. "Intergrupė" numato posėdžiauti per kiekvieną mėnesinę Europos Parlamento sesiją ir turi daug planų. Von Habsburg'as bandė surengti debatus Europos Parlamente vasario ar kovo mėnesį. Jaltos sutarčių 40-čiui paminėti. Sutarčių pasirašymo dieną /vasario 11/ "Intergrupė" planavo prie Parlamento Rūmų Strassbourg'e surengti demonstraciją, kurioje turėjo dalyvauti išvisiai iš Rytų Europos ir Sovietų Sąjungos. Tarptautinis Rezistencijos Internacionalas /Resistance International/ tą dieną organizavo ypatingą vakarą.

Naujoji parlamentarių organizacija taip pat planuoja įsteigti Institutą, kuriame galėtų savo žinias gilinti asmenys studijuojantys Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos ekonomiką, politiką, teisę, istoriją ir literatūrą. Von Habsburg'o žiniomis, ši projektą remia Vakarų Vokietijos vyriausybė bei Europos Taryba /patariamasis Parlamento organas/; Europos Parlamentas jį apsvarstys vėliau šiais metais.

Rengiamasi išversti į visas Rytų Europos kalbas, įskaitant ir Pabaltijo, brošiūrą apie Europos Parlamento veiklą. "Intergrupė" pasmerkė Laisvos Europos ir Laisvės Radijo laidų trukdymą.

• Dr. K. Bobelio apdovanojimą Šv. Gregorijaus Ordinu paminėjo St. Petersburgo, Fla., laikraščiai: dienraštis St. Petersburg Times ir vyskupijos laikraštis Florida Catholic. Laiškų dr. K. Bobeli sveikino Floridos 8-tosios Apskritis kongresmanas C.W. Bill Young.

LIETUVIO SUSITIKIMAI SU PASLAPTINGAI DINGUSIU ŠVEDŲ DIPLOMATU

Lietuviai kalnys A. Bogdanas matė švedų diplomata Raoul Wallenberg'ą 1962-ais metais. Tai savo antrame numeryje tvirtina naujas savilaidinis laikraštis Ukrainos Katalikų Bažnyčios Kronika. Wallenberg'as daug padėjęs Vengrijos žydams II-jo Pasaulinio Karo metu, pradingo tuojau po sovietinės armijos įžygiavimo į Budapeštą 1945-tais metais. Po ilgos tylos, Maskva pradėjo tvirtinti, kad jis bematant miręs, bet Vakaruose tuo abejojama. Anot Bogdano, po Stalino mirties, Wallenberg'as buvęs perkeltas iš konclagerio Norilsko srityje į Kazanės psichiatrinę ligoninę.

Apie Bogdaną išsamiai informuoja 20 metų sovietiniuose konclageriuose iškentėję ukrainiečių patriotas Josipas Terelia. Savo laiške "Wallenberg'o Komitetui" Švedijoje jis rašo, kad 1973 metais jis Sičevskos ypatingoje psichiatrinėje ligoninėje susitikęs su lietuviu Bogdanu, buvusiu Vokietijos piliečiu. Karo metu Bogdanas tarnavęs Vokietijos kariuomenėje, o 1945 m. buvęs Sovietų kontražvalgybos suimtas ir pasiūstas į konclagerį svetimišaliams Norilsko srityje. Ten Bogdanas susitikęs Wallenberg'ą ir daugelį metų "jų likimai atrodė susipynę". 1953 metais Wallenberg'as ir Bogdanas buvę pasiūsti į ypatingą psichiatrinę ligoninę Kazanėje. Ten Wallenberg'ą mėginę išgydyti "nuo jo paties" - pagal ten nustatytą diagnozę, jis sirgo "didybės manija, manydamas, jog jis esąs švedų diplomatas". 1962 m. Bogdanas buvęs perkeltas iš Kazanės ir niekas daugiau nebegirdėjo apie Wallenberg'ą.

PRANEŠA ALTA

• ALTos pastangomis išspausdinta 5.000 egz. leidinėlio "Gelbėjimas Tremtinių iš Maskvos Letenų". Tekstą parengė kun. J. Prunskis. Pirmą kartą išspausdino "Naujoji Viltis".

• LIETUVOS ATSTOVYBĖS RŪMŲ Washington'e atnaujinimui yra pavykę surinkti 133.580 dolerių. Remonto darbai sėkmingai atlikti ir dar liko lėšų specialiam leidiniui šiuo reikalu.

• Paskutiniajame ALTos posėdyje priimta rezoliucija, remianti Laisvės Statulos New Yorke atnaujinimą ir ten Imigracijos Muziejaus steigimą.

• Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjunga šventusią savo 35 m. gyvavimo sukaktį kovo 10 d. pamaldomis ir iškilminga Akademija Jaunimo Centre, pasveikino ALTos P. kas Teodoras Blinstrubas. Jis asmeniškai dalyvavo iškilmėse.

REIKALINGI STUDENTAI VASAROS DABAMS

Į Jungtinį Pabaltiečių Amerikiečių Komitetą, kurį sudaro lietuviai, latviai ir estai, vasaros metu priimami darbuotis kiekvienos iš tų tautybių internai. Jie turi gerai mokėti savo tautybės kalbą, būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus, JAV piliečiai ir kad galėtų naudotis automobiliu Washington. Pirmenybė tiems, kurių pagrindinė studijų šaka politiniai mokslai, žurnalizmas, Pabaltijo ar Sovietų Sąjungos studijos, istorija, sociologija. Jiems mokama 1.500 dol. už vasaros darbą ir apmokamos kelionės išlaidos. Lietuviai, susidomėję tuo darbu, prašomi iki balandžio 15 d. įteikti prašymą Amerikos Lietuvių Tarybai, adresu: 2606 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Internai turi progos sueti į ryšį su įvairiomis Washingtono įstaigomis.

TESIAMA LAIŠKŲ AKCIJA

Malonu, kad daugelis lietuvių, ypač paskatintų Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos ir skyrių bei kitų organizacijų, yra pasiuntę gausiai laiškų kongresmanams ir senatoriams bei kitiems Washington'o pareigūnams, gaudami iš jų atsakymus, rodančius, kad jie atkreipia dėmesį į laiškus. Ta vertingą laiškų rašymo akciją reikia toliau tęsti, skatinant, kad jie panaudotų savo įtaką nutraukti rinkimų liudijimų iš KGB, o taip pat, kad būtų patiekta atitinkamas imigracijos įstatymo pakeitimas, leidžias pilietybės atėmimo bylose turėti valstybės paskiriamą gynėją, būtų sudaromos sąlygos liudininkų perklausinėjimui ir OSJ surinktų liudijimų patikrinimui.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Antanas Jasmanas

VELYKŲ RYTAS

Ak rytmečiai,
Ak rytmečiai tie tolimieji,
Kada plačiai
Kaip vandenys giesmė laukus užlieja
Ir bokšte prikelia ošimą ilgą ilgą;
Kai pirmutinė smilga
Nedrašiai stiebias pažūrėti,
Kaip mūsų laukų grumteliai žiburėti –
Ne, ne! kaip paausutos tavo rankos žvilga.

Ir Tu eini,
Tu, Užmirštasis, tris kartus eini.
O gluosnių pumpurai raini,
Plaukuoti tarsi kirmėlaitės
Ant tavo tako susiraite
Ir nusižeminę vis renkasi prie kojų,
Lyg prieš savaitę
Mes palmių Tau su mirtomis nebūtom kloję.

....
Ak rytmečiai,
Ak rytmečiai tie tolimieji,
Kada plačiai
Lyg vandenys giesmė laukus užlieja
Ir bokšte prikelia ošimą ilgą ilgą,
Tada ir mes, lyg pirmutinė smilga
Nedrašiai stiebiame pažūrėti,
Kaip mūsų laukų grumteliai žiburėti –
Ne, ne! kaip paausutos tavo rankos žvilga.

LKB Kronika Nr. 63-64

/Iš Pogrindžio Spaudos/

TARDO UŽ DALYVAVIMĄ VELYKŲ PAMALDOSE

Varėna. 1984 m. besitartinant Velykų šventėms, Varėnos miesto mokyklų moksleiviai buvo įspėjami, kad nedalyvavus pamaldose. Velykų dieną specialiai atsiųsti pareigūnai stebėjo pamaldose ir procesijoje dalyvaujančius mokinius.

Po Velykų prasidėjo pastebėtų procesijos bei pamaldų dalyvių "auklėjimas" – mokiniai buvo verčiami išduoti dalyvavusius pamaldose ar procesijoje savo draugus, gaudindami, kad nelankytų bažnyčios.

Vienam iš mokinių buvo pagrasinta, kad jei ir toliau aktyviai dalyvaus pamaldose ir neišduos draugų, atleis iš darbo jį globojančią tetą, dirbančią gatvės šlavėja.

Kaišiadorys. 1984 m. gegužės mėnesį, tikintiesiems renkančiam vakarines pamaldas, Kaišiadorių šventoriuje ne kartą šminėję mokyklinio amžiaus paaugliai, stebėdami, kas iš mokinių lanko gegužines pamaldas. Kartą vienas jų fotografavo besirenkančias į bažnyčią mergaites – adorotojas. Po kurio laiko mokytoja šimkūnytė, pasikvietusi kai kurias mergaites, rodė joms padarytas nuotraukas ir klausinėjo: "Ar čia tu?"
Raguva /Panevėžio rajonas/. 1984 m. rugsėjo mėnesio pradžioje Raguvos vidurinės mokyklos direktorius Vytautas Marečionis įsakė mokytojams sudaryti ir jam paduoti 1984 m. vasarą priėjusių pirmosios šv. Komunijos mokinių sąrašus.

BIJO, KAD MOKINIAI DALYVAUS VELYKŲ PAMALDOSE

Dubičiai /Varėnos raj./ Dubičių vid. mokyklos mokiniai, rajono pareigūnų nurodymu, didesnių bažnytinio švenčių metu įpareigojami dalyvauti įvairiuose renginiuose. Velykų pirmąją dieną buvo suorganizuota sporto šventė, kurios pradžią buvo paskelbta 8 val. ryto, kada bažnyčioje prasideda prisikėlimo pamaldos. Tik vėliau, mokytojams įsitikinusi, kad taip anksti sekmadienį mokiniai nesusirinks, rajono valdžia leido šventę pradėti pora valandų vėliau.

Sekminės Dubičių bažnyčioje yra didieji 40 valandų adoracijos atidai. Ta proga Sekminių dieną mokyklai buvo įsakta suorganizuoti privalomą turistinį žygį.

LIETUVIO KATALIKO KRYŽIAUS KELIAS SOVIETINĖJE ARMIJOJE

Robertą Grigą (rekrutą į sov. armiją, atsisakiusį priesaikos) vyr. lt. Džuzupov, perkeldamas jį į 4-tą kuopą /prieš tai jis tarnavo 1-je kuopoje, kur ir gaudavo labai daug, niekuo neišprovokuotos, pylos/, palengvino 2 psl.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO IR JUMORO IR ĮSMINTIES!

jam gyvenimą. Dabar sovietų vergas – kankinys per dieną gaudavo reguliariai 5-10 smūgių. Plytų formavimo ceche ir darbo sąlygos buvo normalesnės. Bet dar nepaėjus skausmui krūtinėje, pasireiškė bendras nusilpimas. Į nusiskundimus buvo atsakyta, kad trūksta žmonių, pakeisti nėra kuo, o planą vykdyti reikia. 1982 m. liepos 31 d. į Badamą atvyko 1902 atskirojo statybinio techninio bataliono vadas pulkininkas A. K. Matuliev, daryti apžiūros. Pasikvietęs Robertą į kanceliariją, jis labai nustebė, kad TSRS yra dar tikinčiųjų. Aukštąskariškis, plūduska-reivėlį necenzūriniais žodžiais, netyčiom priminė ypatingojo skyriaus darbuotoją kpt. Siniajev, kuris klek anksčiau, pasikvietęs pokalbiui, labai mandagiai išaiškino, kad Čimkento pulkininkai neturėjo teisės keikti kareivį, nė niekinti religiją. Jis žadėjo įrodyti, kad tokie žmonės nėra partijos veidas ir partijos esmė ir kad partija apamai sveikas ir visuomenei reikalingas organizmas. Robertas atsakė, kad iki šiol partija terodė jam tik tokį veidą, kokį parodė minėti pulkininkai ir čia pat atmetė prašymą bendradarbiauti. Ir štai dabar partijos atstovas vėl atsisuko į jį įprastiniu, – neapykantos iškreiptu veidu. Atsisakius skaityti priesaiką, jis tebeplūdusdamas pažada sušaudyti Roberto tėvus, nuteisti Lazdijų karinį komisarą, kad laiku nedemaskuoja "banditų", o asmeniškai Robertą perduoti KGB organams.

Terorizuojamam jaunuoliui, neskaitant minėto dūrimo krūtinėje, jau buvo prasidėjusi kažkokia vidurių liga, be abejo, kaip pasėka ten visur viešpatuojančios antisemitinės padėties. 1982 m. rugpjūčio 1 d. jis į bataliono vado mašiną su visa svita: šoferiu, kombato pavad. politiniams reikalams mjr. Belokonį ir bataliono komjaunimo sekretorium buvo nuvežtas į Kzyl-Ordą, kur yra bataliono štabas. Visą kelią, 400 km., nenutilo bukaprotiškos pašaipos, grasinimai ir priekaištai, kad drįsta gadinėti tarybinę duoną ir pan. Kzyl-Ordoj, kombato žodžiais, Roberto laukia "patikimas tarybinis kambarys". Čionai, jau smarkiai sergantį viduravimu jį uždarė į gautvachtą, kurios vieninteliai baldai – ant betoninių grindų patiesti laikraščiai. Liga paūmėjo, pasirodė kraujas. Buvo pa-našu į dizenteriją, o į kiemą išleisdavo tik du kartus per dieną. Bet Dievą tikintis jaunuolis – kankinys džiaugėsi, kad gali ramiai mąstyti ir melstis, įjungdamas maldon ir patalo kietumą, ir visus, su nelaisve susijusius, nepatogumus, ir varginančią ligą. Džiaugsmas truko neilgai – greit jis gavo du draugus, nubaustus paromų už savavališkus atsisakymus nuo dalinio. Vienas – iki armijos sėdėjęs metus, o kitas – teistas lygtinai. Jų kalbos apie moteris, degtinę, o sužinojus, už kokias kaltes pasodintas Robertas, apie religiją, kunigus niekuo nesiskyrė nuo daugelio sovietinių karininkų, nuo kombato kalbų. Tas pats ištvirtimas, tas pats tamsumas, ta pati pikta valia, užkemšanti ausis, kad nepabustų sąžinė. Iš pradžių taikūs kameros draugai toliau kasdien darėsi vis agresyvesni. Tas pats keistas derinys – šalia viso amoralumo, jie karšti sovietų valdžios patriotai. Jie ima grasinti Robertui fizine prievarta, jei jis neduos priesaikos "tėvynei". Po kelių tokio kalėjimo dienų kombatas išvedė Robertą prieš išrikiuotą pirmą ir trečią kuopas, supažindino asmeninį sąstatą su "bandito" biografija ir, visu rusiškų keiksmų šlykštumu drabstydamas pirmiausia motiną, tėvą išauginusius "tokį", grasindamas susidoroti su visais giminėmis, o ant Pabaltijo numesti 5 kilotonų bombą, paklausė: "Priimsi priesaiką?" – "Ne!" – "Tai ir pūk ten." Robertas "puvo" gautvachtą iki rugpjūčio 5 dienos ryto, kada vis dėlto pagaliau išleido išsiskalbti nešvarumais sulipusį drabužį ir nueiti į sandėlį. Kitą dieną užgriuvusi medicininė komisija konstatavo batalione vidurių šiltinės epidemiją. Į aplinkines ligonines plūstelėjo kareiviai. Prie gautvachtos vyko medikų ir Roberto viršinių glnčas. Pirmieji vis dėlto pajėgė įtikinti budelius, kad "nesvarbu", at į jis katalikas, ar kas, ... svarbu, kad jis pagalbos reikalingas ligonis", ir su nukreipimu, "aštri dizenterijos forma" Robertas iš epidemijos židinio atsidūrė Kzyl-Ordos miesto ligoninėje. Laikina nurimo karo belaisvio laivelį blaškiosios audros. Bataliono vadovybė dar tebekeičia nuo įvairių komisių. Susidomėjo net pati Alma-Ata. Tačiau vargu ar kuri komisija pamatys gautvachės kameras, sr sužinos, kokiose "sanitarinėse" sąlygose kalinami 20 amžiaus rekrutai. Jei ir sužinos – nepaskelbs. O kas šiandien suskaičiuos visas gautvachtas plačioje sovietinės šalies teritorijoje?

Koks bus tolimesnis kankinio Roberto Grigo likimas? Okupanto mašina suluošins jo fizinę sveikatą ar visai sunaikins? Tai parodys ateitis.

BAŽNYČIA SOVIETINĖSE RESPUBLIKOSE

Ukrainoje gausėja ir stiprėja katalikų-Unitų persekiojimai. Tikinčiųjų butuose daromos kratos, terorizuojami vaikai ir suaugę, uždarinėjamos bažnyčios.

Lvovo sritis. 1982 m. rugsėjo 29 d. saugumiečiai susidorojo su 28 metų mergina Marija Šved. Vakare apie 21 val. po mišų ji ruošėsi važiuoti iš Lvovo pas savo motiną. Pakelyje į geležinkelio stotį, Turgenovo gatvėje, M. Šved buvo užpulta saugumiečių, užsirišusių draugovinėlių raiščius, įtemptą į namo Nr. 10 tarpvartę sumušta. Susirinko žmonės, iškviatė greitąją pagalbą, kuri nuvežė sužalotąją į miesto VIII-tąją ligoninę Zelio-nąja gatvėje. Ten iš Marijos šaipėsi: "Tave kunigas Dievui paaukojo." Marija Šved, neatgavusi sąmonės, mirė. Liudininkai buvo prigasdinti nesakyti teisybės.

1983 m. prieš lapkričio 7 d. Lvovo srityje Skolės rajone, Bubneščės ir Erobošo kaimuose uždarytos ukrainiečių bažnyčios.

Iš Mežebrodės kaimo bažnyčios valdžia konfiskavo senoviškus meniškų bažnytinis daiktus, kurie buvo pagaminti dar 18-me amžiuje, karaliaus Danilo laikais.

Nesterovo rajono valdžia įsakė uždaryti bažnyčią Za-

birgės kaime. Ten žmonės pasipriešino – neišėjo į darbą. Buvo iškviesta policija. Atvyko Nesterovo rajono saugu – miečiai. Susirėmimui vadovavo iš Lvovo atvykęs Religinii Reikalų įgaliotinis. Šeši žmonės buvo areštuoti.

M'K'CIURLIONIO

PAVASARIO SONATA

Scherzo

BROOKLYNO KOLEGIJA KVIETĖ PROF. VYTAUTĄ SKUODĮ – IR KAS PO TO

Brooklyn'o Kolegijos Humanitarinių Mokslų Institutas oficialiai buvo pakvietęs Amerikoje gimusį geologą Vytautą Skudį skaityti paskaitą Brooklyno Kolegijoje tema "Mokslinių Tyrimų Ryšiai su Gamtosaugos Problemomis". Pakvietimas Skudžiui buvo nusiųstas per Maskvą, prof. Robert Viscusi besilankant tarptautinėje geologų konferencijoje Maskvoje. Raštas buvo taip pat parašytas ir išsiųstas Sovietų Sąjungos Mokslų Akademijos Žemės Mokslų sekcijos p-kui prof. A. P. Vinogradov'ui, prašant, kad oficialus kvietimas būtų perduotas prof. V. Skudžiui.

Tarp 1953 ir 1969 m. prof. V. Skudis vadovavo svarbiems geologiniams tyrinėjimams Lietuvoje, Latvijoje ir Sibire. Jo moksliniai darbai buvo atspausdinti profesiniuose žurnaluose, o biografija įtraukta į sovietų lietuviškąją enciklopediją. Bet jis taip pat buvo priklausęs, dabar nebeegzistuojančiai Lietuvos Helsinkio Susitarimų grupei ir pirmasis pasaulietis Tikinčiųjų Teismės Ginti Katalikų Komitete.

Kaip žinome, prof. V. Skudis nuteistas 1980 m. Vilniuje 7 metais griežto režimo lageriu ir 5 metais tremties bausme. Apkaltintas užsienio radijo klausymu, kaltinamas už rankraščių "Lietuvos dvasinis genocidas", nelegalios literatūros universiteto studentams gaminimu.

Kas po kvietimo dirbti Brooklyne pasikeitė? Kol kas nieko. Tik labai keista, kad tokia galinga ir save pažangia vadinanti valstybė, taip labai nenori išleisti vieno žmogaus? Kokia tai turėtų būti "katorga" tiems, kurie visą laiką, nesilaikydami savo pasirašytos konstitucijos, visokiomis priemonėmis turi įrodinėti savo pažangumą ir vis kitų "nusikaltimus" prieš tą konstituciją.

MINISTERIO MICHAEL WILSON KALBA 13 BALTIEČIŲ VAKARE

/Ottawos Parlamento Rūmuose 1985. II. 27 d. /

/tęsinys/

A parallel concern for all of us must continue to be the loss of freedom of the Baltic peoples, and the loss of autonomy of the Baltic nations. It serves us as a warning to rest of the world. It constantly reminds us that the freedom of speech, assembly and worship are our most precious commodities. It is a sobering thought that a meeting like this one could not be held in Ryga, or Tallinn, or Vilnius. We must continue to work for the freedom of jailed dissidents who have sacrificed so much in the name of justice and freedom of speech.

My colleagues the Right Honourable Joe Clark, Secretary of State for External Affairs, will visit the Soviet Union during the first week of April. His visit will provide an important opportunity for this government to establish productive lines of communications with Soviet leadership, and to review the full range of bilateral interests with the USSR. Naturally, this will include humanitarian concerns.

In dealing with the Soviets, we believe it effective to develop certain areas of common interest in order to engage their attention on issues where we clearly do not agree.

We also must work in concert with our allies, to promote East-West stability. This includes in particular the CSCE framework which, as you know, includes a human rights experts meeting to be held in Ottawa later this year.

Mr. Clark has stressed the importance of the inter governmental nature of this meeting; however, this in no way diminishes the importance of contribution of the Canadian position on these issues.

There are many signals on the horizon that give us cause for hope. Our sign of progress is the current strength of the American dollar. The renewed strength of the US economy and the confidence in this stability is attracting huge amounts of capital from the rest of the world. That this bastion of freedom of the Western World is growing stronger is a great encouragement to the behind the Iron Curtain.

The representatives of Baltic Communities in Canada are performing a signal service by communicating your message clearly and with conviction. It is said that the price of freedom is eternal vigilance; it is our duty as public representatives to make sure that they do not stand on this vigil alone. Thank You.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

KOVOSE DĖL LIETUVOS

.....Tuo tarpu iš Užsienio Reikalų ministerijos buvo atneštas Urbšio iš Maskvos atsiųstas pranešimas, kuriame buvo pasakyta, kad mūsų kariuomenės vadas gen. Vitkauskas paskirtą valandą turės nuvykti už Vilniaus į rusų pasienio stotį Gudogovo/Gudagoj/ ten susitikti su rusų armijos vadu Pavlovu ir su juo išsiaiškinti visas smulkesnes sklandesnio rusų kariuomenės žygio į Lietuvą.

S. Raštikis

PIRMASIS NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVŲ ŽUVĘS KARININKAS

1919 m. vasario 13 d. Alytuje žuvo pirmasis nepriklausomybės kovų karininkas Antanas JUOZA PAVIČIUS.

Karininkas A. Juozapavičius, palikęs savanorius prie tilto, skubiai nuėjo į kareivines, norėdamas patikrinti, ar viskas evakuota. Rado, kad vokiški ginklai dar neišgabenti. Jie skubiai buvo pakrauti į vežimą ir vežami. Pulko vadas raitas jojo paskui vežimus. Komunistai šaudė į savanorius iš visų pusių, iš visų pakampių. Tuo metu daug jaunuolių savanorių žuvo. Karininkas A. Juozapavičius ant tilto buvo dviem šūviais nušautas. Jo arklys irgi buvo nušautas. Tai įvyko iš ryto 8-9 val.

/V. Prižgintas, "Lietuvių Dienos"/

Montrealio lietuvių mišrus choras kadaise. Diriguoja muz. A. Ambrozaitis. Nuotr. Irene Studio. (Iš E. Szewczukienės rink.)

Ką sako Arkady Ševčenko Savo Naujoje Knygoje

/tęsinys/

"Buvau labai įsitraukęs į pasirošimus Richard Nion'o vizitui Maskvoje 1972 m. Gromyko biure viešame susirinkime galvojame kokia dovana svečiui būtų tinkama. Gromyko pastebėjo: "Beveik visi amerikiečiai turi kokį nors laisvalaikio pomėgį - "hobby". Ar kas žino, ką mėgsta Nixon'as?" Kai visi, sėdėdami už stalo, pakratė galvas Gromyko sausai pastebėjo: "Aš manau, jis tikrai mėgtų gauti garantiją, kad visą amžių pasiliktu Baltuose Rūmuose". Sovietų vadai Nixon'o elgesyje atrado panašumus į juos pačius ir padarė išvadą, kad su Nixon'u praktiškose politikos plotmėje būtų galima susiderėti.

Kuomet Henry Kissinger'is pradėjo savo trikampinę diplomatiją, slapta lankydamasis prieš metus Kini joje, sukrėtė visą Sovietų vadovybę. Savaitėmis Gromyko vaikštinėjo aplinkui paniuręs. Jo įgaliojimas Makarov'as sakė, kad Brežnev'as jį pagrindinai iškoliojo, kad neatspėjo Amerikos - Kinijos suartėjimo.

Tuo pačiu metu amerikiečiai sugėbėjo šiame trikampyje pažadėti sutikti su lygybės principu tarp JAV ir SS SR. Tai buvo galingiausias savigarbos "pakaitinimas" Sovietų, kurie metų metais kenčia nuo menkaveriškumo komplekso. Maskvai būtų vien to lygybės principo išgavimo pilnai pakakę sustikime su Nixon'u.

Kartą pajuokavau, pasakydamas Anatolij Dobrynin'ui, kad jam Washingtone su Kissinger'iu neblogo einasi. Dobrynin'as burbtelėjo, kad Kissinger'is nebuvo jau toks malonus daugumoje derybų, ir kad su juo turint reikalų, reikia būti labai budriam". Kol tu spėjai atidaryti burną, jis jau bus suradęs, ką panaudoti prieš tave vėliau". Gromyko įsiterpė: "Ir jis bingrus, kaip gyvatė - neprisileidžia, kad atspėtų, ką jis tikrai galvoja". Gromyko tas pastabas pasakė be jokio atšiaurumo. Ir su priešu turint reikalų, Gromyko buvo labai svarbu rimtumas. Jis galvojo, kad Kissinger'is yra rimtas. Gromyko nepaprastai ruošdavosi kiekvienam su juo susitikimui, laukdamas sesijų labai nekantariai ir noriai.

Sovietų vadai mėgo dirbti su Kissinger'iu taip labai, kad Gromyko darbuotojų ratelyje privačiai, po Maskvos susitikimo, Kissinger'is buvo Gromyko pravadintas rusiškuoju malonybiniu žodeliu "Kise" /katinėlis/. Tai nereikšė, kad jis buvo rodes būda su juo lengvai derėtis, ar kad pavyko patraukti Kissinger'į į savo pusę; tai buvo rusiškas įprotis sugalvoti malonybinius pravardžiavimus visiems žmonėms, kuriuos respektuoja ir mėgsta.

Gromyko vertina JAV pagal jų stiprybę ir pajėgumą varžytis pasaulio reikaluose. Kaip dauguma jo kolegų, Gromyko respektuoja amerikiečių galybę. Tačiau ne taip, kaip kiti, jis tvirtai tiki, kad JAV yra ne vien tik Sovietų Sąjungos pagrindinis priešas, bet kai kuriais atžvilgiais taip pat ir partneris, kol abiejų valstybių interesai - trumpalaikiai ar ilgalaikiai - yra paraleliai arba sutampantys. /Gal prisiminė, kas padėjo nugalėti Hitlerio armijas ir po to atsistatyti Sovietų Raudonajai Armijai? Tai būtų tik vienas tokių "bendro intereso" pavyzdžių... Kokia ironija. Red./. Taip galvojant, jis gali eiti tokiu keliu, kad santykiai su Amerika yra svarbiausia diplomatijos arena. Vakarai priduoja Gromyku abejotiną garbę, kad jis esąs vienintelis stipriausias įtakojantis Kremliaus kietos linijos laikyseną prieš JAV 1980-ųjų dekaadoje. Man atrodo, kad tokios spekuliacijos yra gerokai neteisingos. Gromyko buvo daug labiau detantės su JAV architektu, negu kad paprastu jos vykdytoju. Jis buvo labiau su ja susijęs, negu koks kitas dabartinio Politbiuro narys. Jis buvo taip stipriai susikirtęs su užsispyrusiu anti-amerikonišku Gynybos Ministeriu Grečko dėl detantės, kad abu vyrų kartais savaitėmis vienas su kitu nekalbėjo. Galiausiai laimėjo Gromyko pažiūra.

Faktinai Gromyko, o ne Dobrynin'as derėjosi per Kissinger'io - Dobrynin'o diplomatinį tiltą. Nixon'o laikais, kai Dobrynin'o raportai pasiekdavo Maskvą, Gromyko pirmasis juos gaudavo. Jis nutardavo, kam juos po to parodyti, ir jo pasiūlimai būdavo laikomi pagrindu nutarimams Sovietų - Amerikos reikaluose.

1985. IV. 4

Gromyko taip pat bandė - dažnai nesėkmingai - prilaikyti anti-amerikietiška uolumą gryniausiojo šaltojo karo kariautojo JT - se Jakov Malik'o.

Kodėl tad Gromyko iškilimas valdžioje neprisidėjo ir neatnešė atšalimo sušvelninimų Maskvos - Washongton'o santykiuose? Atšalimas, žinoma, nėra rezultatas dėl vieno asmens, kaip galingas jis bebūtų, nė dėl kurio nors pavienio įvykio. Gromyko dalinasi galia su kitais pagrindiniais Kremliaus kolektyvinio valdymo aparato nariais. Ir jie visi, įskaitant ir Gromyko, tik dabar daugiau negu paprastai yra karingai nusiteikę ir per daug jautrūs. Kremlius netik kad pergyveno rimtus trukdymus tarptautinėje ir vidaus plotmėse paskutiniiais metais, bet dar vis yra apsunkinti pereinamuoju vadovavimo laikotarpiu. Kieta, agresyvi ir nepajudinama tarpusavio laikysena yra tradicinė automatiška sovietų savigynos reakcija, kai tik vadovai jaučia, kad Vakarai gali galvoti, jog jie susiplnėję / "vulnerable"/.

Tokia yra ir Gromyko filosofija. Labai galimas dalykas, kad jis yra dar labiau susigraūžęs, negu jo kolegos, kai jis stebi trupant savo gyvenimo geriausius atsiekimus. Vis dėl to, galima manyti, išskyrus ligą ar nelaimingą atsitikimą - , kad Gromyko dar bus ilgokai valdžioje. Ir aš nebūčiau nustebęs, kad jis, būdamas lyg užsispyręs buldogas, tinkamu laiku vėl bandys atstatyti Sovietų - Amerikos detantę, net jeigu - jo paties mėgstamu išsireiškimu - reikėtų tai daryti "plyta po plytos".

K a i n i e k š y b ė v a d i n a m a d o r y b e

Daugiau negu kas kita, du įvykiai galutinai mane paveikė, kad pasiryžčiau pasitraukti iš Sovietų Sąjungos. Ironiška - abu tie įvykiai - tai mano pakėlimas pareigose.

1970 m. Gromyko paskyrė mane savo asmeniniu politiniu patarėju. Iki to laiko aš buvau tik aukštosios politikos stebėtoju. Po to pamačiau, kas vyko neviešumoje, kaip ši sistema iš tikrųjų veikė, jos nerašytus įstatymus. Aš pamačiau, kokie iš tikrųjų buvo žmonės Sovietų vadai, o ne kokiais jie rodėsi esą.

Sėdėjau už vieno stalo su Brežnev'u, Gromyku ir kitais Politbiuro nariais ir daug ką sužinojau apie tuos, kurie valdė Sovietų Sąjungą. Mačiau, kaip lengvai jie vadino niekšybę dorybe ir kaip lygiai taip pat lengvai apversdavo tų sąvokų reikšmę /Red. pabraukta/. Kaip veidmainiškumas ir korupcija buvo persunkę jų gyvenimą, kaip jie buvo atsispyrę nuo žmonių, kuriuos jie valdė. Gromyko per 40 metų nebuvo palietęs savo padais Maskvos gatvės. Tokie pat buvo ir beveik visi kiti.

Tų vyrų melagingumas buvo visur matomas - pradedant asmeniškų gyvenimų ir baigiant didžiaisiais politiniais planais. Aš stebėjau juos žaidžiančius su detante. Mačiau jų karinio pajėgumo stiprinimą daug toliau peržengusį apsigynimo ir saugumo reikalus Sovietų gyventojų sąskaiton. /Red. pabr./. Aš girdėjau juos ciniškai bejuokaujančius, kaip jie pasiryžę užgniauzti savo alijantų laisvę /R.p./. Aš buvau liudininkas jų dvideidiškumo santykiuose su tais, kurieėjo už Sovietus Vakaruose arba IIIjame Pasaulyje, siekiant net dalyvauti suokalbuiuose nugalabyti "netinkamas" jiems politinės asmenybės kituose kraštuose. Jie godžiai siekė hegemonijos ir buvo apsikrėtę imperializmo liga, ta pačia, kuria jie kaltino kitus. /R.p./.

Teisybė, kad augščiausioje vadovybėje yra palinkimas vartoti tiesioginę jėgą /kai kurių ortodoksų Centraliniame Komite ir kariniuose sluogsnuose/. Kiti daugiau pritaria politiniams metodams /kai kurie Užsienio Reikalų Ministerijoje ir ekonominiame sektoriuje/. Bet tai sudaro tik taktikos skirtumą. Sovietų vadai visi yra agresyvūs, visi vanagiškai nepaleidžia iš akių galutinio jų politikos tikslo. Pradedant Leninu ir baigiant Černėnku, ir bet kup, kas dirbs po jų, visi yra sukirpti iš tos pačios medžiagos.

Detantė SSSR akimis žiūrint, buvo netik laikina priemonė, bet ir pasirinktas metodas. Politbiuras ją laikė tak-

tikos manevru tam tikram laikui, jokiū būdu ne tam, kad išstumtų marksistinę-leninistinę idėją dėl galutinės pasaulinės revoliucijos pergalės. Neperdedant - nėra jokio nesutikimo tarp sovietinių vadų - politinių ar karinių, senų ar jaunų, - dėl aukščiausiojo tikslo. Jie visi mato pasaulio vystymąsi, kaip besitęsiančias grumtynes tarp dviejų priešingų socialinių ir politinių sistemų. Jie tiki neišvengiamą Sovietinio stiliaus socializmo pergalę, kad ir ilgai jo laukiant.

Nežūrint daug primygtinai siūlytų programų suteikti "aukščiausią gyvenimo standartą pasaulyje", Sovietų ekonomijos ekspertai privačiai prisipažino, kad skirtumas tarp naudojamų prekių Sovietų Sąjungoje ir Vakaruose buvo pradėjęs mažėti 1960 m. vadovaujant Nikitai Chruščev'ui, vėl padidėjo Leonido Brežnev'o laikais. Buvo atsiektas tik galimybė viršyti branduolinio arsenalo gamybą, - nevalgomas prekes.

.....1973m. buvau paskirtas Jungtinių Tautų Generaliniu Sekretorium. Apie šį paaukštinimą pranešė Gromyko, pasikvietęs mane į savo kabinetą.

Pasirošiant šiam darbui, sugestijonavau, kad man būtų naudinga išsystyti gerus darbo santykius su JT Gen. Sekretorium Kurt Waldheim'u. Gromyko susiraukė: "Kokiais svarbiais klausimais galėtum kalbėti su Waldheim'u? Nei jis, nei JT bendrai imant nėra jokia didelė jėga. Ševčenko, niekada nepamiršk, kad pirmiausia - esi Sovietų ambasadorius, o ne tarptautinis darbuotojas. Nesvyruodamas susitik su visais, net ir su atstovais tų kraštų, kuriuos mes viešai puolam. Aš suteikiu leidimą matytis su Pietų Afrikos ir Pietų Korėjos ambasadoriais, su bet kuo, iš kurių galėtum išgauti žinių."

Kitą dieną po to pasikalbėjimo, aš buvau pašauktas į Michail Suslov'o kabinetą. Vieno iš paskutiniųjų stambių Stalino eros darbuotojų. Jis buvo šaltas, kietas, staigus, bet laikomas didelėje pagarboje.

Kai Chruščev'as buvo išmestas 1964 m., iš valdžios, Suslov'as galėjo užimti jo vietą kaip Generalinis Sekretorius, bet jis geriau norėjo koncentruotis į ideologinę medžiagą. Gromyko su juo nebuvo artimas, ir jų tarpusavio santykiai būdavo įtępti. Suslov'as mirė 1982 m. sausio mėn.

/bus daugiau/

„NL“ ELEKTRONINĖS MAŠINĖLĖS VAJUS

MALONŲS "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SKAITYTOJAI IR RĖMĖJAI. -

Praeityje ne vieną kartą buvo kreiptasi į Jus šio laikraščio reikalais, ir visuomet buvo rastas bendrų laikraščio reikalų supratimas bei parama.

Todėl ir šį kartą vėl drįstame kreiptis į jus "NL" opiu reikalu, išlaikant tolimesnę laikraščio egzistenciją.

Bet kokiam darbui atlikti yra reikalinga turėti priemonės - įrankiai. Jau ne kartą esate pastebėję "NL" laikraščio puslapiuose esančių raidžių įvairius nelygumus, bei jų netinkamumą. Turimos laikraščio tekstui specialios rinkimo mašinėlės per 15-20 metų baigia susidėvėti. Jos dažnai genda, o jų laikini pataisymai kas metai kainuoja vis didesnes sumas.

Žvelgdami į laikraščio ateitį, "Nepriklausomos Lietuvos" Valdyba, tikėdama ankstyvesniais "NL" skaitytojų pritarimais bei parama, nutarė įsigyti reikiamą pagrintą, specialią laikraščio tekstams rašyti elektroninę mašinėlę, kuri kainuoja apie 3.500 dolerių.

TUO REIKALU "NL" VALDYBA SKELBIA RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS ĮSIGIJIMO VAJŲ ir kreipiasi į visus "NL" skaitytojus bei visus lietuviškas institucijas, pagal galimybę prisidėti pinigine auka ir paremti rašomosios mašinėlės įsigijimą. Visi aukotojai bus skelbiami spaudoje.

Tikėdami jūsų nuoširdumu, mieli skaitytojai, "NL" Valdyba iš anksto yra dėkinga visiems, kurie prisidės prie lietuviško spausdinto žodžio gyvatingumo išelvijoje.

"NL" VALDYBA

M. K. Čiurlionio PAVASARIS

Jurgis Jankus

KRYŽIUS

Jeigu prieš trisdešimt metų kam teko keliauti mažų laukų keliu nuo Girkalnio į Šimkaičius, gali dar atsiminti, kad Pakalniškių galukaimėje, piliakalnio pašlaitėje, toje vietoje, kur kelutis suko dešinėn į šlapias pievas, stovėjo kryžius, nė kiek nepanašus į kitus pakelėse stovinčius. Pats kryžius, iš tikrųjų, ir nedaug tesiskyrė nuo kitų: buvo sunertas iš dviejų stambokų ąžuolinių rąstų, nuo amžių patamsėjusių, lietaus išplautų, saulės ir šalčio smulkučiais plyšeliais suežytų, iš kurių augo žalsvų samanų kuokšteliai ir pilkų kerpių dailiai išraižyti ornamentai. Kryžiaus viršūnė ir kryžmos galai baigėsi dideliais, laiko apgraužtais, bumbulais. Jie buvo iš kitokio medžio, nebe tokio atsparaus ir atrodė daug vėliau pridėti. Tur būt, koks meistras norėjo pagražinti savo tekinimo menu tą didžiulę, kirviu iššautą, sunkybę.

Patį kryžių galėjai praeiti ir nepastebėjęs, nes panašų, nors ir ne tokių sunkių, buvo pilnos Lietuvos pakeilės, bet pro Kristaus Kančią vargu ar galėjo kas praeiti nesustojęs ar bent kelis kartus atgal negrįžtelėjęs. Tokios niekas niekur kitur negalėjo matyti. Net ir šandien negaliu suprasti, kodėl ji nepasidarė pasaulio garsenybė. Nebent tik pats Dievas savo paprastume to norėjo. Ji buvo normalaus vyro didumo, išdrožta iš vieno medžio gabalo /net ir rankos nebuvo įdurtos/, kiekvienas vėjo pagairių nušiūrentas narys virpėjo nuovargiu, priekinė nusi-rusi galva reišė ir susimąstymą, ir nuovargį, ir skausmą, ir gal ateinančių dienų rūpestį. Ant galvos nebuvo įprastinio erskėčių vainiko, nei viršum jos stogelio, pa-prastai uždedamo saugoti šventumą nuo viską drengiančio lietaus ir šlapdrabų. Tik kažin kas buvo nupynęs vainiką iš plienų, varpelių, pakabučių, katpėdėlių, kukalių ir rugiagėlių ir papuošęs žemyn svyrančią galvą. Tą galvą padaryti net ir didesnis vaikas, nes kryžius buvo toks žemas, kad Kristaus Kančia kojų pirštais jau beveik žemę siekė. Atrodė, kad jau daug sykių buvo papuvęs ir gal jau kelis kartus persodintas. Jeigu taip, tai turėjo būti nepaprastai senas, nes ąžuolas taip greitai nepūva, tik kodėl amžius nenuplovė jam iš veido to nuostabaus gyvumo, jog stovėjai, žiūrėjai ir laukei, kad tuoj pakils žemyn nusvirę vokai, akys pažvelgs tiesiai į akis, prasivers lūpos ir išgirsi žodžius, kurių pasaulis seniai laukė, kuriuos teologai ir poetai mėgino tūkstančiuose knygų atspėti, o tu išgirsti juos taip paprastai, kaip paprastai atsiskleidžia laukų ramunės žiedas.

- Tai meldies, ar tik taip sau žiūrėjai? - pažadino moteriškas balsas.

Krūptelėjau. Į kryžių išžiūrėjęs, nepajutau, kaip ji prišlepeno ir atsistojo šalia manęs. Tokia jau visiškai senutė, nuo amžiaus kiek linktelėjusi, gelsvu, raukšlių raukšlėlėmis išpintu veidu. Turėjo būti kada pilna, kad laikui užteko medžiagos tokiai daugybei ornamentų prirantyti, bet akys buvo gyvos ir jaunos. Prie jų ir laikas savo meistriškais pirštais nesugebėjo prieiti, lygiai taip pat, kaip ir prie viso to nuostabaus Kristaus Kančios veido. Vienoje rankoje ji turėjo krepšį buroklapių, o kitoje šviežiai išrautas morkas.

- Gražus, - pasakiau, akimis metęs į Kristų.
- Gražus, o dar labiau brangus, bet nebeilgam, - atsiduso moterėlė ir perbraukė ranka per akis.
- Kodėl? Atrodo, kad dar ilgai galėtų stovėti.
- Galėtų, bet nebestovės. Gal dar metus, kitus. Juk matai, kad kojomis žemę beveik siekia. Kai į žemę atsi-rems, pasiims kryžių ir nueis kur kitur. Tik atsikelsim kurį rytą ir neberasim.

Kilo noras prieštintis, bet jau buvau išmokęs su žmonių tikėjimu kaktomušon neiti, todėl tik kokią minutę patylėjau, vis žiūrėdamas į Kristaus veidą ir ypač į lūpas, kurios tarpais, atrodė, suvirpa, lyg norėdamos prašnekti, paskum pasakiau:

- Nuostabiai gražus darbas, Kas toks jį išdrožė? Jeigu dar gyvas tebėra, norėčiau tokį meistrą pamatyti.

- Niekas, tamstele. Kas tokį išdrožė? Per praeitas Grabnyčias devyniasdešimt antruosius pabalgiau, visada čia gyvenau, ir jis visada toks buvo. Nė per plaukelį nepasikeitė. Tokutė būdama, - parodė ranka porą sprindžių nuo žemės, - jau vainikus jam pyniau. Tik tada juos uždėti nebuvo galima pasiekti. Vyrai nepasiekdavo. Turėdavo gerai ant ko nors pasistoti. Kai kojas norėdavau pabu-4 psi.

čiuoti, prašydavau, kad pakeltų, o dabar kiekvienas vabalėlis gali. Nuodėminga akim negali žmogus pamatyti, bet jis smenga ir smenga.

- Tur būt, apačiojo koks šaltinis yra, - ėmiau aiškinti.
- Reikėtų pasitelkti vyrų ir perkelti į kitą vietą.

O pats galvojau, kad reikėtų perkelti tokį turtą kur į muziejų ir laikyti po stiklu. Garsiai to nepasakiau, nes bijojau tokiais žodžiais užčiaupiti jai burną. Jau ir dėl mano minties tik į kitą vietą perkelti, ji papurtė galvą.

- Žinai, tamstele, niekas jo čia nepastatė, niekas ir kitur neperkels! - tvirtai kaip kirste užkirto.

- Nepastatė? - nustebau.

- Žinoma, kad ne. Pats atėjo ir pats vietą pasirinko, tik mes vis kraunam vargus, rūpesčius, visokius negerus darbus jam ant galvos, tai nuo jų smenga, ir smenga...

Nutilo ji. Tylėjau ir aš. Abu žiūrėjome į kryžių. Išlėto ji susitūpė į vėšiai suaugusias pakelės smilgas. Atsisėdau šalia ir aš, vis galvodamas, kaip visą kryžių reikėtų perkelti į muziejų, bet tylėjau.

Ji nuskynė smilgą ir ėmė vynioti apie pirštą, lyg norėdama pasidaryti žiedą. Kito jokio ant pirštų nebuvo. Gal bus pramergavusi visą amžėlį, o gal, nuo darbų apdilusį, nusimovė ir padėjo prieskrynin įkapėms.

- Suprantu, kad jums jauniems ir mokytiems ne viską lengva suimti į galvą, - po kokios minutės prašneko. - Jums pirma viskas turi būti patikrinta ir į knygas surašyta. Svarbiausia, kad į knygas būtų surašyta. Skaičiau tų knygų ir aš. Ir dabar dar paskaityu, dėkui ponui Dievui - akis švie-sias davė. Ir laikraščius dar paskaityu. O skaitydama vis pagalvoju, kad visko vistiek surašyti negalima. Kiekvienas žmogus kitaip gyvena, ir kaip tu viską į knygas sudėsi. Kad ir tas mūsų kryžius - kas jį surašys į knygas. Kas surašys, kiek jam ant pečių ir kiek ant širdies sukrauta.

Ir vėl nutilo. Dabar smilgą jau buvo nuvyniojusi nuo pirštų ir kramtė tarp dantų. Staiga nusišypsojo.

- Ir dantis beveik visus tebeturiu. Dievulis tikrai man buvo geras. Ir gyvenimą gražų turėjau. Kartkartėmis pati save pabarau: "Marijon, už tokį gyvenimą, tau reikėjo ne po vieną vainiką jam nupinti, bet po kelis". Juk iš knygų esi skaitęs apie baisiuosius karo metus, - staiga pasuko kalbą nuo savęs tolyn.

- Dabar apie juos jau niekas nebeužsimena, o kai buvau vaikas, jie visų lūpose tebebuvo. Nors patys ir nebuvo maro pergyvenę, bet atsiminė iš tėvų ir senelių. Sakė, vėjas toks užpūtęs ir visi gulo, gulo ir nebekėlė. Kiti sakė, kad juodi raiteliai naktimis per kaimus jodinėjo, ir kur tik prajojo, kitą rytą pusė žmonių nebekėlė, o kitą rytą į kitą pusę, tik kuriam nepasitaikydavo tą naktį būti namie, arba kuris būdavo tuo kartu nuėjęs po kryžium pasimels-ti, išlikdavo tos nelaimės nežgultas, bet užtat tokie tu-rėjo rūpintis ir ligoniais ir gyvuliais.

Mūsų kaimas tada buvęs daug didesnis. Sako, visą dieną lijęs lietus, ir vakarus kiek prasiblaivė, bet tada iš alkakalnio pakilo būriai juodvarnių, nutūpė į visus me-džius, visus stogus, šunes ingzdam pro duris į vidų veržėsi. Nuo jų krankimo net ir žmonės šiurpas krėtė. Ir sutemo daug anksčiau, negu kitas dienas. Kitą rytą nebebuvo jokio juodvarnio, bet žmonės ėmė kristi, kaip lapai. Tik vienas Darvydų Ignacas išliko sveikas. Vakarykščiai buvo išsivežęs kanapių aliejaus prasigrūsti. Namo grįžo praušus, ir visus namiškius jau rado maro pagautus. Ir visi kaimynai buvo pagauti. Tą dieną dar šis tas krutėjo, bet į trečią - paliko tik vienas. Stiprus, sako, buvo vyras. Dabar tokie nebeužauga - žmonės pamėgo lengvai gyven-ti. Bet dabar ir gali, o tada reikėjo sunkiai dirbti, užtat ir užaugdavo, kaip ąžuolai. Nei lietus, nei šaltis, nei vargas tokių neišgąsdindavo. Neišgąsdino nė Ignaco. Ėjo per die-ną nuo vieno kiemo ligi kito. Žiūrėjo gyvulius, padėjo li-goniams, išnešdavo iš namų mirusius. Matai, antai, tą kalvutę ties kaimo viduriu, tai ten smėlynėje iškasė duobė ir krovė mirusius, kaip malkas. Kiek per dieną su-kraudavo, vakare užkasdavo, kad per naktį šunes neištą-sytų.

Vieną vakarą grįžta užkasęs tos dienos mirusius, žiū-ri ir savo akim netiki: papieviais atėina žmogus didžiulį kryžių nešinas. Ignacas, nors ir pavargęs, pajėjo pasi-tikti. Pagalvojo, kad kas nors neša pastatyti ant savųjų kapo. Bet žmogus, nors ir atrodė, lyg kur matytas, buvo visiškai nepažįstamas. Ignacas užkalbino ir pasiūlė padė-ti nors ligi savo kiemo panešti. Sakė: "Pamilšiu karves, duosiu užvalgyti, o paskum pakinkysiu arklius, ar ką. Kur tu čia vienas tokią sunkybę vilksi". Savo kieme kryžių at-rėmė į sieną /senelė rodydavo dar tą vietą, kur trobos ga-le siena buvo nubrodyta/, žmogų paliko pasiėny pasėdėti, o pats nubėgo karvių melžti. Paskum valgydindamas jį duona su pienu paklausė: "Tai iš kur Tamsta tą kryžių ne-ši?" "Iš toli". Galėtum sakyti, kad iš pasaulio krašto", - nusišypsojo nepažįstamas. "Ir vis vienas? Ar taip jau vi-si išmirė, kad nebėra kam padėti?" "Neišmirė, bet visi turi kitokių reikalų". "Aš galėčiau padėti", visiškai nuo-širdžiai pasisiūlė Ignacas, bet kas prižiūrės ligonius ir kas palaids mirusius. O ir gyvulius jau reikia apeiti. Nepaleisi juk palaidus į laukus. Jeigu netoli, tai ligi iš-naktų galėčiau panešėti, o jeigu toli, pakinkysiu porą ar-klų. Praskum gražinsi. Juk negali vienas tokios sunkybės vilkti". Žmogus vėl nusišypsojo. "Nebetoli", pasakė, kel-damasis nuo suolo ir mėgindamas imti kryžių. Atrodė toks silpnas ir išvargęs, kad Ignacas pašoko ir sušuko: "Palauk, vienam nešti tai jau neįsisu. Imk už galo, o aš paimsiu už kryžmos!".

Paėmė kryžių, užsivertė ant pečių ir junta, kaip kojos į žemę smenga, kaip pečiai gniūžta, lyg visą pasaulį būtų paėmęs nešti, bet sukdamo dantis ir žengia, nors ir drėbė-damas, nors svyrudamas. "Dieve, padėk man", tyliai šnabžda. "Kad tik nesuklupčiau, kad tik galo negaučiau. Kas rytoj viską sužiūrės". Išklampojo per gatvę, paė-

jo galiuką už kaimo, nepažįstamas ir sako: "Užteks, pa-lik mane čia". "Tai vienas mėginsi nešti? atsuko Ignacas galvą per petį. "Padėkim. Toliau neberešiu. Čia bus gera vieta", vėl nusišypsojo žmogus. Ignacas nuleido kryžių ant žemės ir atsuko į žmogų. "Jeigu čia norėjai statyti, reikėjo sakyti. Būčiau kastuvą paėmęs. Be kastuvo juk ne-pastatysim". "Nesirūpink. Dabar eik namo. Reikia ir tau pailsėti". "Tai einam kartu. Jeigu nenorėsi gulti į lovą, daržinėje yra šieno. Duosiu gerai užsikloti". Bet žmogus atsisėdo ant kryžiaus, pasirėmė rankomis smakrą, pakėlė akis į Ignacą. "Dėkui už gerą širdį", pasakė, "bet aš pasi-liksiu čia. Ar svarbu, kur Dievo žmogus galvą priglau-s. Ir dar dėkui, kad man naštą palengvinai. Eik, namie tavęs laukia ir ligoniai, ir numirėliai, ir gyvulėliai, o aš čia no-riu pasėdėti ir daug ką apmąstyti". Ignacas jau buvo be-žengias eiti, bet atsuko ir dar kelius akimirksnius žiūrė-jo į mąstantį žmogų. "Klausyk", pagaliau pratarė, "tu turė-tum būti kur nors iš čia pat. Beveik galėčiau prisiekti, kad esu kur nors matęs". Žmogus vėl pakėlė akis, pažiūrėjo, nusišypsojo. "Gal ir iš netoli, gal ir dar iš arčiau. Bet da-bar jau visiškai temsta. Rytoj ateik, pasišnekėsime dau-giau. Aš čia lauksiu".

Ignacas dar norėjo ką sakyti, bet nebegalėjo surasti žodžių, tik patraukė pečiais ir nuėjo. Galiuką paėjęs, pa-juto mirtiną nuovargį, žengia žingsnį, ir rodosi, kad jau bus paskutinis. "Jau turbūt, ir mane negeroji ima", galvo-jo. "Kai tik aš nugriūsiu, nebebus nė kam duobės iškasti". Taip galvodamas parslinko namo, griuvo troboje ant suolo ir padudo tik kitą rytą. Padudo ir nustebo. Troboje visi li-goniai buvo sveiki: Ir kaime visi buvo sveiki. Kas buvo nu-simręs, tas nebesikėlė, bet kurie nespėjo numirti, vaikščio-jo, kaip nesirgę. Tvarkėsi apie namus, žiūrėjo gyvulius, lai-dojo ir aperkinėjo mirusiuosius. Bet visi džiaugėsi, kad liga taip iš karto išėjo, kaip ir buvo atėjusi. Ignacas irgi bėgo, visiems padėjo, rodė, kur kieno kas palaidotas ir tik apie peitus teatsiminė keistą nepažįstamąjį. Jeigu li-gi to laiko tebelaukia, kaip žadėjo laukti, tai turėjo būti ir gerai išalkęs. Prisipylė pusąotį pieno, paėmė griežinį duonos, pasilipęs ant aukšto, dar atsirėžė lašinių gaba-lą ir išsiskubino. Išėjęs galan kaimo net stabtelėjo. Prieš akis stovėjo didžiulis kryžius. Pastatytas atrodė net daug didesnis už tą, kur vakar nešė. Sarmata išpylė Ignacą. Žmogus, matyt, laukė, laukė, nesulaukęs susirado kas-tuvą, pastatė kryžių ir nuėjo, nes nė jokios gyvos dvasios aplinkui nebuvo matyti. Dairydamos po laukus, ar nepa-matys kur nepažįstamojo, priešo prie kryžiaus, pakėlė a-kis ir sustingo: nuo kryžiaus į jį žiūrėjo tas pat žmogus, kurį vakar paliko sėdintį ir sakantį, kad turis daug ką ap-mąstyti. Paleido iš rankų asotį pieno ir griežinį duonos, nusiėmė kepurę ir nė nepajuto, kaip keliai pradėjo linkti. "Viešpatie Jėzau Kristau!" sušnabždėjo. "Tu vakar atėjai pas mane, ir valgei, ir gerėjai, ir šnekėjai, o aš Tavęs nepažinau. Atleisk, Viešpatie". "Kelkis", tyliai ir labai paprastai prašneko Kristus. "Dabar pažįsti, tai tas jau gerai. Eik, ir visiems pasakyk, kas vakar atsitiko. Tegū visi neša savo džiaugsmus, rūpesčius, vargus, nuodėmes, atgailas ir deda ant šio kryžiaus. Šviesūs darbai kels jį į dangų, o tamsūs spaus į žemę". Kristus nutilo, ir čia pat Ignaco akyse pavirto iš medžio išdrožta Kančia. Ilgus me-tus jis stovėjo aukštas, kartais atrodydavo, kad net prade-da augti, o paskum ėmė grimsti žemėn. Dabar pats matai, kiek beliko, o mes dar vis kraujam ir kraunam visokias sunkenybes jam ant galvos. Man niekas nepasakė, bet sa-vo siena širdim jaučiu: kai tik kojos pasieks žemę, Jis pasiims kryžių ant pečių ir eis ieškoti kitos vietos. Pa-liktime našlaičiai. Vertai, bet vistiek našlaičiai.

Su tais žodžiais senutė pakilo, kiek pasistiebusi pa-taisė gėlių vainiką, atsiklaupusi pabučiavo vinimi perkal-tas kojas ir nuėjo.

Kaip užburtas keliolika minučių žiūrėjau į tą poros colių tarpelį tarp jo kojų ir avių trumpai nugrauztos žolės paskum staiga nuplieskė mintis: o jeigu čia ne mitas, bet teisybė. Jeigu jis pakils, pasiims kryžių ir išeis ne kitos vietos ieškoti, bet visiškai iš šios žemės išeis. Ir kas bus, jeigu išeidamas išsineš ir artimo meilės įstatymą, kuris mumš ir po dviejų tūkstančių metų dar toks švėti-mas.

Apsidairiau. Vidurdienio kaitriam tylume skendo laukai, sodai ir kaimo trobos. Kristaus nė mažiausias vei-do bruoželis nejudėjo, akys buvo ramios, o žvilgsnis pa-skendęs amžinybėje. Niekas net nesirengė duoti kito atsa-kymo, kaip tik tą, kuris tyliu kraupumu ruseno mano pa-ties širdyje.

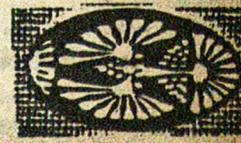
/iš "Užkandis". Jurgis Jankus. Pasakojimai./

PAVASARĖJANT

OI TU ŠERMULI, PUTINE,
ŠONE KELELIO STOVĖJAI, /2 k./
KAIP MA TĖVELIS VĄŽIAVO /2 k./
VISI MEDELIAI ŽALIAVO, /2 k./
VISOS GĖLELĖS ŽYDĖJO, /2 k./
VISOS UPELĖS TEKĖJO, /2 k./
VISOS ŽUVELĖS ULIOJO.

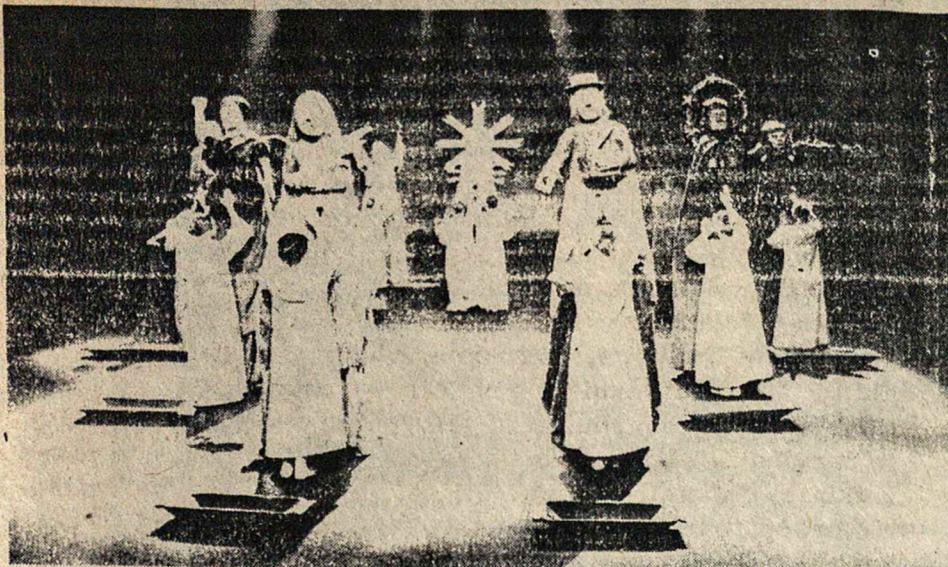
/pusiaugavėnio supuoklinė daina, užrašyta Dzūkijoje/

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

Scena iš Kauno Dramos teatro

OPERA APIE STRAZDĄ

Kauno Dramos Teatre neseniai buvo pastatyta trijų dalių opera – poema "Strazdas – Žalias Paukštis" apie 19 a. pradžios lietuvių poetą, originalią asmenybę Antaną Strazdą /Strazdelį/.

Panaudota poeto Sigito Gedos poema "Strazdas" Muziką sukūrė komp. B. Kuntavičius. Scenografija D. Mataitienės. Režisoriaus – J. Vaitkus, kuris yra Kauno Dramos Teatro vyr. režisorius.

Šis spektaklis bus nuvežtas į Rygą festivaliui "Pabaltijo Teatrų Pavasariui", šį mėnesį.

SVARSTYTI KONKURSINIAI PROJEKTAI

Lietuvos Architektų Sąjungoje buvo svarstomi Alytaus rajono Mikušėnų gyvenvietės visuomeninio centro projektai. Konkursui įteikti 5 projektai: J. Balčiūno, E. Zavecko, A. Vaitulevičiaus, A. Zareckio, E. Gylis, M. Vaitulevičiaus, R. Toleikio, V. Lišausko. Autoriai savo projektus pristatė, o recenzavo architektai A. Mituzas ir A. Patalauskas.

Konkurso apibendrinimą patiekė Architektų Sąjungos Valdybos pirmininko pavaduotojas L. Vaitys.

Kiek tenka pastebėti, lietuviai architektai, pagal galimybes, stengiasi sukurti

TOLIMOJI ŽIEMA

..... "Tundrą apdengė suledėjęs sniegas, ir darbus reikėjo vykdyti kitokiomis priemonėmis. Žmonės sukinkė į nekaustytas roges. Kad jos geriau slystų, ant pavažų pylėme vandenį, kad apšaltų ledu. Roges, prikrautas kuro, iš tundros vilko prie rogių šonų ir jų priekyje įkinkytos moterys ir keli vyrai. Žmonės slinko aklinai aptūlotais veidais, tik apledėjusios akys buvo matomos. Galvą supa skudurai nuo kvėpavimo sušaldavo į ragą, tuo būdu apsaugodami veidą nuo žiaurių vėjų. Aprangai sunaudodavome viską, ką tik turėdavome: pagalvėles, antklodes, įvairiausias aprangos gabalus, vyniodami juos kitą ant kito".

H. Tautvaišienė /Iš "Tautų Kapinynas Sibiro Tundroje/.

..... "Malinovkoje dirbdama, aš sunešiojau tris poras vyžų. Trečioji pora visai suplyšo tolimame Kulistane. Buvo rugsėjo 20 d. ir jau gerokai šalta – pradžia Sibiro žiemos. Baigus kūrę, kitus darbininkus išsuntinėjo į kitas darbo vietas, o mus kelis paliko vietoje. Buvome pervargę ir alkani, nes mums sriubos jau niekas nevirė. Turėjome tenkintis tik sausos duonos grauzėliu. Mano vyžotos kojos sniege šalo, ir pradėjau visai nejaušti pirštų".

S. Rūkienė /Iš "Vergijos Kryžkeliose/.

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENĮ. 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

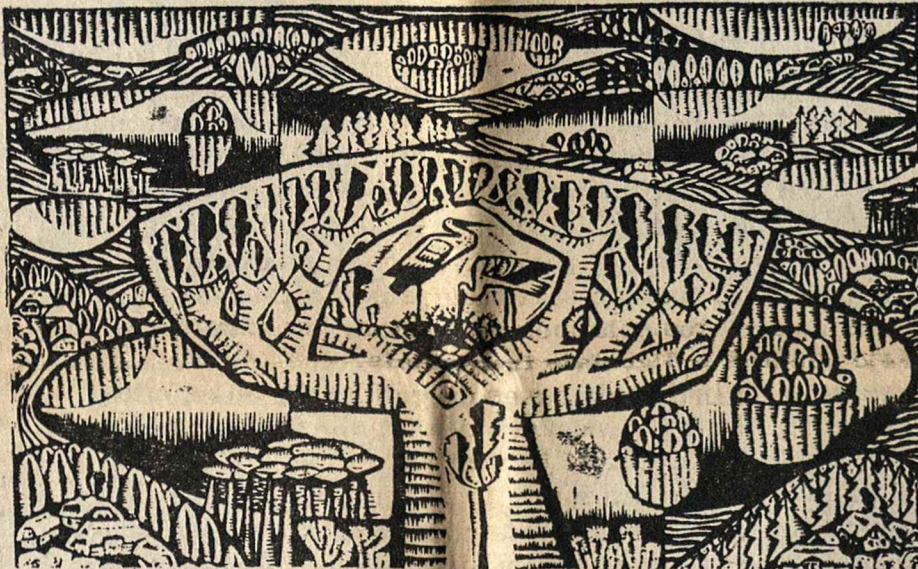
ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
Johui R.: 337-8637

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES
PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO, IR JUMORO IR IŠMINTIES!

Antanas Strazdas
AUŠRA

Pasvydo, pasvydo,
Aušros žvaigždė pasvydo, pasvydo,
Ir gaidelis pragydo, pragydo.
Vieversys, vieversys,
Vieversėlis siausdamas,
Šoka vėju plakdamas, plakdamas.
Padangėm,
Siaudžia, griaudžia padangėm...
Vištos karkia palangėm.
Jautelis,
Jaučias, laukan eidamas,
Kasa žemę baubdamas.
Ėreliai su ožkeliais –
Kazokėlių šokdami,
Štukses rodydami.
Kas gi ten?
Kas gi tenai už miško
Žiba, tvaska, ištisio?
Saulelė,
Saulelė ten tekėjo,
Aukso žiedais mirgėjo.
Sujudo, sušneko,
Juda, šneka paukšteliai,
Žydi rožėm lieknėliai.
Raselė,
Krenta perlų raselė,
Linksmo žalia pievelė.
Gegužė,
Gegužėlė kukuoja
Ir karvelis burkuoja.
Kiškelis
Lekia lygiom pievelėm,
Kerpa gudriom auselėm.
Pražuvo,
Pikti čėsai pražuvo,
Vis jau kitaip, negu buvo.

Aldona Skirutytė "Mano Ežerėliai"

na be reikalo degančią lemputę. Ir prideda: "Sutaupy – sime ne tik sau, bet ir valstybei". Negali žinoma, vargšas ir pagyvoti, kad valstybė galėtų dar daugiau sutautyti, jei nereikėtų atiduoti duoklės Maskvai, o būtų veikiamas tik įprastais tarpvalstybiniais prekybos susitarimais su Sov. Rusija...

KNYGA APIE KREPŠINĮ

Vilniuje 1985 m. data išleista S. Stonkaus knyga "Krepšinis". 336 psl., 15.000 egzempliorių.

Joje pasakojama krepšinio istorija, raida pasaulyje, Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje. Nupasakojama žaidimo taisyklių evoliucija, apibūdinama taktika, žaidėjų paruošimas, technika.

Nepriklausomybės laikais pasirodė, kad lietuviai labai pamėgo krepšinį ir buvo gabūs šioje sporto šakoje. Tokie jie pasiliko ir dabar.

Krepšinio kūrėjas – kanadietis James A. Naismith. Pirmosios oficialios krepšinio rungtynės įvyko 1892 m.

I olimpinį žaidimų programą krepšinis buvo įtrauktas pirmą kartą 1936 m. Berlyne. Tada pirmą kartą laimėjo JAV. Toje komandoje žaidė ir vienas amerikietis lietuvis – Pranas Lubinas.

Pirmosios krepšinio rungtynės nepriklausomoje Lietuvoje įvyko 1922 m. tarp Kauno rinktinės ir LFLS komandos.

Didesnę pažangą ši sporto šaka pradėjo vystyti pastaraisiais metais. 1934 m. Kauno Kultūros Rūmų su gera krepšiniu sale. Atvykę lietuviai krepšininkai iš Amerikos pakėlė lygį ir entuziazmą.

1937 m. Rygoje lietuviai krepšininkai laimėjo I vietą tarptautinėse rungtynėse.

1939 m. Kaune prarastose rungtynėse Lietuva tapo II-ą kartą Europos krepšinio meistere.

Aukštos klasės žaidimu ir toliau lietuviai garsėja. Okupuojamoje Lietuvoje krepšinį žaidžia daugiau kaip 40.000 jaunuolių.

Lietuviai krepšininkai yra daug padėję Sov. Rusijai laimėti jų rinktinėse.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA
GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ – LIETUVIŠKAI!

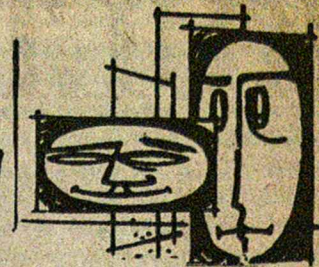
CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albal Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KREVI VEIDRODŽIAI

GYDYMO METODAI

Žinoma, kad vokiečių kancleris Bismark'as buvo gana atšiaurus ir šiurkštus būdo žmogus.

Kartą jis susirgo ir nuėjo pas gydytoją. Norėdamas geriau išaiškinti ligos priežastį, gydytojas pradėjo smulkiai apklausinėti pacientą. Kancleris greitai nustojo kantrybės ir pikta riktėlė:

Geriau baikit klausinėjęs ir pradėkit galų gale gydyti.

Gydytojas atsakė:

– Patarčiau ekselencijai kreiptis į veterinariją. Tai gydytojas, kuris gydo savo pacientus neklusinėjęs.

PERMATO

Jonas su Petru nuolatos ginčydavosi ir bardavosi, kol pagaliau dėl to nesugyvenimo atsidūrė teisme.

Atidžiai išklausęs, ką vienas ir kitas turi pasakyti, teisėjas pasiūlė:

– Esu įsitikinęs, kad visą tą reikalą galima geruoju sutvarkyti. Paduokite vienas kitam ranką ir palinkėkite ką nors gero, ir viskas!

Jonas paspaudė Petro ranką ir tarė:

– Linkiu tau to paties, ką ir tu man linki.

– Matot, gerbiamas teisėjų, – susiraukęs pasiskundė Petras. – Jis ir vėl pradeda....

PAGAL TVARKĄ

Ateities spėjėjas sako savo klientei:

– Jūs galite klausti du klausimus.

– Kaip tai?! Už penkis dolerius tik du klausimai? – nustemba atvykus.

– Koks jūsų antras klausimas? – šalta klausia spėjėjas.

KAROLIAI

Kaip daugelio kitų tautų, taip ir lietuvių moterys mėgė ir mėgsta prie tautinių drabužių nešioti karolius. Karoliai savo spalva ir blizgesiu puošia drabužį ir pagyvina veido grožį.

Lietuvių nešiojami karoliai įvairūs. Arčiau jūros, žemaitės, klaidėdies moterys dažniau puošdavo kaklą viena ar keliomis gintaro eilėmis, Aukštaitės, be kitų karolių, labai mėgo metalinius /bronzinius, sidabrinus/ karolius.

Užnemunės moterys puošdavosi įvairiais raudonos spalvos karoliais.

Pastebėta, kad visur Lietuvoje moterys prie tautinių drabužių nešiojo tik kurios vienos rūšies ir spalvos karolius.

GĖLĖS LIAUDIES MEDICINOJE

16 a. buvo tikima, kad pakalnutės/konvalijos/ vartojimas padeda gydyti kurtumą, alpmus ir podagrą.

Tačiau ir dabar tikima, kad tasai augalas naudingas pagerinti širdies raumenų ir arterijų veikimui. Litran vandens dedama pusė uncijos pakalnučių, ir to skystis galima kasdien paimti po šaukštą /didesnės dozės nereikia imti/.

Toks gydymas tinka nervų ligoniams, isterikams. Sakoma, kad vaistas tinka ir atminčiai pagerinti.

Skystis tinka ir karščiui mažinti, akim gydyti. Švieži lapai atslūgdo įvairius uždegimus.

Nasturtų sėklos kadaise būdavo rauginamos ir valgomos.

Jeigu kas yra apimtas depresijos ar jaučia nervinę įsėkimą, visiškai tinka suvalgyti iki 10 nasturtų sėklų.

Kai būna išsvargintos akys, nasturtos taip pat tinka. Geriausia tas sėklas valgyti žalias. Jos sužadina apetitą. Naudojamos ir kirmėlėms išvaryti iš vidurių.

Sutrintos sėklos tinka gydyti akies miežui, spuogams ir vočiai.

Sukapotų lapų ir žiedų dedama į salotas.

Antrojo Pasaulinio Karo metu, kai pradėjo stigti vaistų, vokiečiai rimtoms žaizdoms gydyti naudojo medetką /lotyniškai Calendula, angliškai – marigold/.

Arabai mėgsta duoti medetkos arklams; gal dėl to tie jų gyvuliai tokie budrūs ir miksūs.

Žmonės geria medetkos arbatą /uncija žiedų į litrą vandens/. Jei turi rūpesčių dėl odos ligų, gerk tris ar keturis kartus per dieną po stiklinę tokios arbatos. Tymais sergantiems vaikams duotina po stiklinę kasdien.

Toksai skystis gali būti dedamas prie išsiplėtusių venų.

Ant medetkos lapų užpiltas skystis labai padeda, jei juo nusiplauni pavargusias kojas. /Parinko Ž. /

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
9 % už 90 dienų term. indel.	už asm. paskolas nuo 12 %
9½ % už 6 mėn. term. indelius	už nekilnojamo turto paskol.
10 % už 1 metų term. indelius	(mortgages):
10 % už 2 metų term. indel.	su nekeičiamu nuosimčiu
10½ % už 3 metų term. indelius	1 metų 11¼ %
10 % už pensijų planą	2 metų 12½ %
9½ % už namų planą	3 metų 13 %
8 % už specialią taup. s-tą	(fixed rate)
7½ % už taupymo s-tas	su keičiamu nuosimčiu
6 % už čekių s-tas (dep.)	1, 2 ar 3 metų.. 11 %
	(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 43 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75 % įkainoto turto. Visu narių gyvybė apdrausta santaupydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju a, draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
ir **532-1419** M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

• TELEFONAI: 532-3400
• 532-3414

AKTYVAI – VIRŠ 25 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10–3	90 dienų term. indelius .. 9 %
Antradieniais 10–3	180–185 d. term. ind. 9½ %
Trečiadieniais uždaryta	Term. ind. 1 metų 10 %
Ketvirtadieniais 10–8	Term. ind. 2 metų 10 %
Penktadieniais 10–8	Term. ind. 3 metų 10½ %
Šeštadieniais 9–1	Pensijų s-tą 10 %
Sekmadieniais 9–12:30	Spec. taup. s-tą 8 %
	Taupomųjų s-tą 7½ %
	Depozitų – čekių s-tą ... 6 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 12 %
Mortgičius nuo .. 11%–13½ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9:30 v.r. – 1 p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

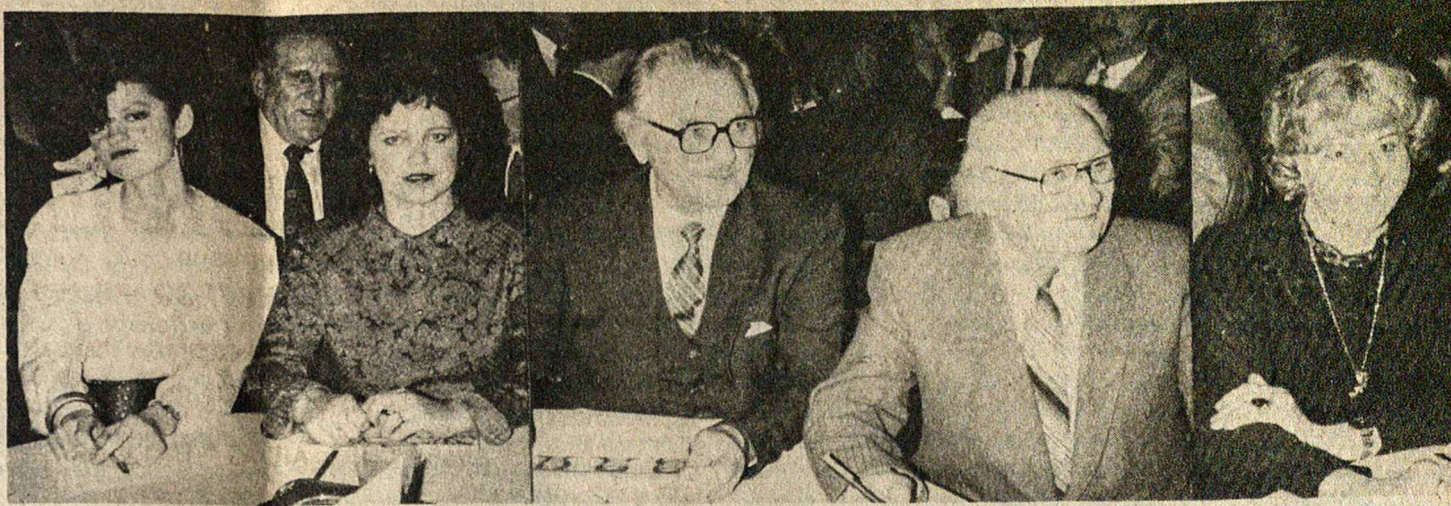
MŪSŲ TIKSLAS –

NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

toronto

Daugiatemis Simpoziumas

Stepas V A R A N K A
/tešinsys/

VILNIAUS KARALAITĖS "TEISĖJAI" 1985.II.2 d. Iš kairės: Rasa Vaidilaite, Rūta Pacevičienė, J. Krištolaitis, dr. J. Uleckas ir sol. Slava Žiemelytė.

Inž. J.V.DANYNS, plačiai iliustruodamas skaidrėmis, išdėstė lietuvių veiklą siekiant Lietuvai laisvės.

Frontui priartėjus ir vėliau tapus kautynių arena, suiro civilinė valdžia, apribo ir rezistencija. Jautėsi, kad artėja Vokietijos kapituliacija. Atrodė, kad tuo momentu bus galima vėl perimti Lietuvos valdžios kontrolę. Pasyvioji rezistencija vyko kitais planais. Buvo planuojama atkurti Lietuvos kariuomenę.....

Kai 1944 metais buvo atstatytas Lietuvos suverenumas, būta ir neigiamų pasireiškimų. Ne visos politinės partijos buvo patenkintos. Tautininkai, voldemarininkai, dalinai socialdemokratams jautėsi išstumti. Buvo net mėginimų jėga laikiną vyriausybę perorganizuoti. Jautėsi nacių įtaka.

mėnesinių posėdžių apžvalgą. Išd. A. Dargis pateikė raštu ir žodžiu paaiškinimus apie finansinį stovį ir pinigų investavimo reikalus.

Darbu Komisijos pirm. V. Užnys pranešė apie atliktus vandantiečio, kelių, vidaus ir iš lauko pastatų remontą ir kitų įrengimų darbus. B. Matelis, esąs darbu Komisijoje, prisidėjo aprūpinant gėlėmis ir tvarkant susisiekimą su Kapinėmis mirusių prisiminimo dienomis. Darbu Komisijos narys G. Lazauskas buvo LT Kapinių Konstitucijos Komisijos pirmininku, ir jam pavesta vadovauti LT Kapinių 75 metų sukakties Komisijai.

LT Kapinių papildyta Konstitucija, kuri buvo priimta 1984 m. kovo 11 d. metiniame susirinkime, jau atspausdinta.

LT Kapinių 75 metų su - kakties minėjimo Komisijos

Antrosios rezistencijos metu politinės partijos žūrėjo, kad pragai atėjus, atstatytų vyriausybę, ir kad jų partiniai interesai nenukenėtų. Tam tikslui buvo steigtas atskirų grupių centras, Tautos Taryba ir Vyriausiasis Lietuvių Komitetas. Daug vėliau – VLK'as. VLK'ą sudaryti buvo planuojama 1943 m. lapkričio mėnesį. Tikroji pradžia buvo 1944. II.16 d., kai buvo paskelbtas atsisaukimas – deklaracija. Neužilgo dauguma narių buvo gestapo suimti. Metų pabaigoje tik vienas VLK'o narys liko Lietuvoje.

Politinėje srityje nuo 1944 m. dirba VLK'as, ALT'as, Diplomatinė Taryba, "Talia", Lietuvių Frontas, Pasaulyje Lietuvių Bendruomenė, "Captive Nations", Baltijos, Baltic American Freedom League ir daug kitų organizacijų ir pavienių asmenų.

uždaviniai yra išleisti jubiliejinę knygėlę, surašyti po būvį lėšų sutelkimui ir tinkamai paminėti sukaktį 1986 metais "Memorial Day" iškilmėse. Pažymėtina, kad tuo reikalu yra šiltai atsiliepęs inž. Vytautas Šliūpas ir net tam tikslui atsiuntęs auką.

Dar savo pranešimus padarė direktoriai Alg. Mickevičius, Tony Powell-Povilonis ir Kapinių administratorių Saulius Balsys. Taip pat susirinkime dalyvavo LT Kapinių teisinis patarėjas adv. Robert Zapolis ir inžinierius-konsultantas Jonas Talandis. Jie suteikė susirinkimui reikalingus paaiškinimus.

LT Kapinių inž. J. Talandis pranešė, kad jis, direktorių pavedimu, palaiko ryšį su adv. R. Zapoliu, miestelio inžinieriu ir kitais, nustatant žemės užpylimo bei pa-

ty organizacijų ir pavienių asmenų. Pats pranešėjas – inž. J.V. Danyns aktyviai reiškiasi Ottawoje Kanados politikų tarpe, iškeldamas pavergtos Lietuvos siekimą būti laisva ir nepriklausoma. J.V. Danyns yra Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto Valdybos Visuomeninių Reikalų Komisijos narys. Čia paminėta tik keleta jo pareiktų minčių.

Jaunosios kartos žodis

Jaunos akademikės – Laima BERŽINYTĖ ir Dainora JUOZA PAVIČIŪTĖ, aktyvios bendruomenės veikėjos dėstė savo pažūras, liečiančias lietuvišką jaunimą ir tėvų viltingas svajones apie savo atžalyną.

Laima sako, kad atvykę į Vakarų pasaulį lietuviai su vaikais ar ir čia sukūrę šeimą, savo prieauklį stengėsi išauklėti lietuviškoje dvasioje, kad jie, atėjus laikui, pajėgtų perimti vyresniųjų veiklą. Lietuvos labui. Kad čia išsilavinę įvairių sričių mokslininkai pateisintų savo tėvų troškimus ir prisidėtų prie pavergtos tautos laisvės atgavimo.

viršiaus išlyginimo normas projektą nenaudojamoje Kapinių dalyje, kuri yra žemoje ir drėgnoje vietoje /net 30 pėdų žemiau negu dabartinės laidojimui naudojamos kapinės/, ir kuri bus naudojama gal tik po kelių šimtų metų.

Jau anksčiau direktoriai sudarė sutartį su kontraktorium dėl žemių užpylimo ir tų darbų kontrolės, taip pat naudojantis inž. J. Talandžio patarimais. Tačiau dabar papildomai bus pasirašyta sutartis su miestelio pareigūnais dėl žemės tinkamo paviršiaus išpylimo ir tinkamo nuolaidumo vandens nubėgimui, ko reikalauja įstatymai ir ko turės laikytis kontraktorius, kontroliuojamas miestelio ir LT Kapinių

pareigūnų. Pasirodo, kad žemiausioje Kapinių dalyje, dėl apylinkėje vandens kontrolės, turės būti, kaip ir dabar yra, nedidelis, maždaug vieno akro ežeriukas. Tas tik pavairins bei pagražins tą buvusią ligi šiol apleistą nenaudojamą Kapinių dalį.

J. Talandžio pranešimas buvo priimtas ne tik šiame susirinkime, bet ir anksčiau direktorių posėdyje.

Išspręstas dar kitas svarbus klausimas, kuris kiekviename susirinkime buvo keliamas, – tai tinkama palapa urnoms su pelenais laikyti. Po inž. J. Talandžio trijų projektų/pasirinkimų/ pasiūlymo, susirinkimas nutarė prie dabartinio pastato tam tikslui pastatyti specialų gražios išvaizdos priestatą su atitinkamais vidaus papuošimais.

Renkant penkis direktorius 6 metų kadencijai, buvo išstatyta net 11 kandidatų

Balsavimo rezultatai: Aldona DAUKUS gavo 77 balsus, Julius R. KUZA – 58, Matas BATUTIS – 51, Robert Sebastian – 48, Ema PETRAITIENĖ – 46, Vyt. YOTKA – 43, Alg. MODESTAS – 43, Peter DEPSTER – 42, Tony POWELL – POVILONIS – 42, M. PRANEVIČIUS – 38 ir Martynas GUDELIS – 21. Tokiu būdu direktoriais išrinkti penki pirmieji, daugiausiai gavę balsų.

Taigi, dabar LT Kapinių vadovybė sudaro čia išrinktieji penki direktoriai: A. DAUKIENĖ, J. KUZA, M. BATUTIS, R. SEBASTIAN ir E. PETRAITIENĖ, – ir taip pat penki direktoriai, kurių kadencija pasibaigs už trijų metų, būtent: kun. dr. E. Gerulis, V. Užnys, M. Matelis, A. Mickevičius ir G. Lazauskas. Direktorių Valdyba kasmet pasiskirsto pareigomis.

LTJ Inf.

1985 m. GEGUŽĖS mėn. 24–25–26 d.d.

RUOŠIAMAS

KULTŪRINĖS VEIKLOS SEMINARAS

NEKALTO PRASIDĖJIMO SESELIŲ NAMUOSE

57 Sylvan Avenue, Toronto, Ont.

TIKSLAI:

nagrinėti lietuvių kultūros vertybes, pramatyti būdus kaip jų siekti ir nustatyti gaires lietuviškos kultūros vystymui.

KULTŪROS KOMISIJA KVIEČIA VISUS DALYVAUTI IR REGISTRUOTIS IŠ ANKSTO IKI GEGUŽĖS 12 D.

KREIPTIS:

Rasa KURIENĖ – 40 Ferman Dr. Guelph, Ont. N1H 7E1

TEL: (519)–837–0780

Judita ČUPLINKAITĖ – 62 Burnside Rd. Toronto, Ont.

M6G 2M8

TEL: (416)–533–7425

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ!

ATEIK! LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. vakaro.
SKAMBINKITE: 487–5591

GERBIAMIEJI SKAITYTOJAI, BŪTŲ LABAI GERAI, JEIGU IKI ŠIO MĖNESIO PABAIGOS ATSIŪSTUMĖTE "NL" PRENUMERATĄ UŽ ŠIUOS METUS. KITAIP PAŠTAS REIKALAUŠ IŠ MŪSŲ PABRANGINTOS SIUNTOS. DĖKOJAME! –NL–

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West e Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. – 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Bureau

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

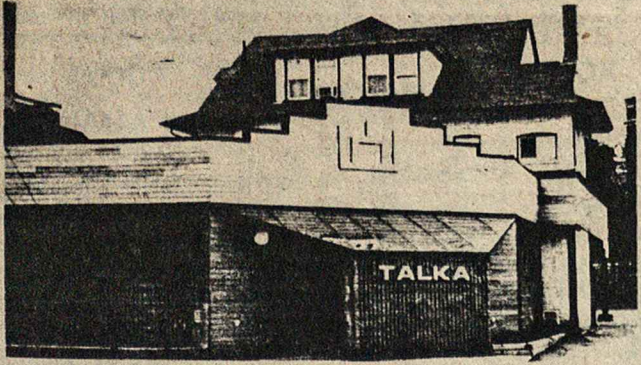
1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
- įsikūręs nuosavuose namuose -

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
"TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6 %	nekiln. turto pask... 11¼%
santapus 7½ %	asmenines paskolas 13 %
kasd. palūkan. už sant. 7 %	Nemokamas pilnas čekių
term. indėlius 1 m. 10½ %	patarnavimas
term. indėlius 3 m. 11 %	Nemokama narių gyvybės
reg. pensijų fondo 9¼ %	drauda pagal santaupų
90 dienų indėlius 9½ %	dydį iki \$ 2.000.
(minimum \$ 5.000)	Nemokama asm. paskolų
	drauda iki \$ 10.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 12 val. r.
Liepos ir Rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

montreal

VASARIO 16-TOS DIENOS PROGA, 1985 m. AUKOJO:
/Pirmoji skaitlinė auka Tautos Fondui, antroji- Kanados I tautiųjų Bendruomenė /

K. Toliušis	\$ 100,- 20,-
J. Valiulis	50,- 10,-
K. I. K. Moterų Draugija	50,-
J. ir Pr. Baltuoniai	25,- 25,-
P. Juodelis	30,- 20,-
Alb. Rusinas	25,- 25,-
Iz. Valiulis	40,- 10,-
V. Žitkus	50,-
M. Juodviršis	20,- 20,-
J. Kęsgailienė	20,- 20,-
A. M. Joneliai	25,- 10,-
Ig. Petrauskas	25,- 10,-
J. E. Dalmotai	30,-
V. Jakonis	15,- 15,-
A. A. Gauriai	20,- 10,-
J. D. Gražiai	20,- 10,-
E. Kardelienė	30,-
B. H. Nagiai	10,- 20,-
Br. Staškevičius	15,- 15,-
K. Andruškevičius	- 25,-
V. E. Kerbeliai	- 25,-
p. Mikšriūnas	20,- 5,-
R. Pališaitis	25,-
A. Ir. Vazalinskai	20,- 5,-
P. Adamonis	10,- 10,-
J. M. Adomaičiai	- 20,-
G. Alinauskas	10,- 10,-
D. M. Baltrukonai	10,- 10,-

"GINTARO" ORKESTRUI
vadovaus Algis Lapinas. Ansamblio vadovė-Silvija Akstinaitė-Staškevičienė. Šokiams vadovauja Kristina Kličiūtė, dainoms-Milda Bilevičiūtė-Ruffo.

"GINTARAS" mielai į savo eiles priima naujus narius.

Susidarius pačių jaunių grupių- vėl veiktų "Gintarėlis".

Norintieji įstoti į "Gintarą" prašomi kreiptis į vadovus arba į "NL" Redakciją, kuri padės susisiekti.

VALYKLA
SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIĐŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

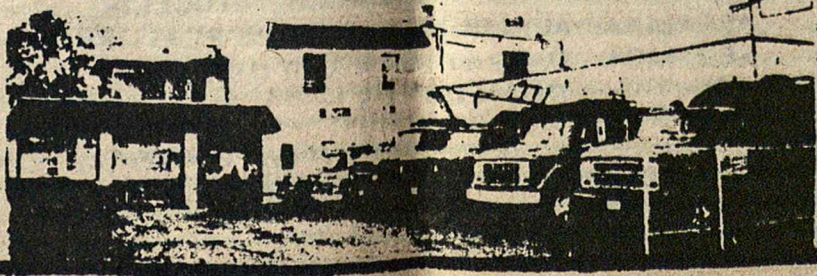
495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD
ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Seriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja.
Darbą atlieka sąžiningai ir priimanomomis kainomis.
Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

A † A
MARIJAI TRANELIENEI
mirus,
dukteris Eleną BITNERIENĘ, Emą ŠALČIUVIENĘ,
Oną BENDIKIENĘ, Hildą PANKA, sūnų JUOŽĄ ir
jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame -
EMILIJĄ IR JONAS PAUNKSNIAI

A † A
MARIJAI TRANELIENEI
mirus,
nuoširdžiai užjaučia dukteris ELENA, EMA, Oną,
HILDĄ, sūnų JUOŽĄ su šeimomis ir visus
artimuosius, ir kartu liūdi -
LYDIJĄ PTAŠINSKIENĘ ir VAIKAI

PADEKA
Mūsų mylimai sesutei ir tetai
A † A
LIUDAI POLIKAUSKAITEI
mirus,
širdingai dėkojame Tėv. J. ARANAUSKUI,
ir visiems, kurie mus atsiminė mūsų liūdesio
valandoje ir tiems, kurie užsakė Mišias,
nuoširdžiai dėkojame -
Nuliūdusios seserys **VALERIJA MISEVIČIENĖ,**
VIKTORIJA STANKEVIČIENĖ
su **SŪNUMIS** ir jų **ŠEIMOMIS**

V. Baršauskas	5,- 10,-
T. Čipkienė	5,- 10,-
S. R. Pocauskai	10,- 5,-
Br. Bulota	10,-
I. E. Dainiai	5,- 5,-
St. Daunoravičius	- 10,-
M. Danytė	- 10,-
J. M. Gorai	5,- 5,-
J. Gabrusevičienė	5,- 5,-
Alf. Gudas	5,- 5,-
J. Gudas	- 10,-
P. Gudžinskas	5,- 5,-
E. Jagminienė	5,- 5,-
p. Jaugelienė	5,- 5,-
A. Jonelytė	- 10,-
M. B. Kasperavičiai	10,-
A. Kličius	- 10,-
J. Lukoševičius	5,- 5,-
O. Lukauskienė	5,- 5,-
E. Mačionienė	10,-
A. Morkūnienė	5,- 5,-
R. Milaknis	5,- 5,-
Montrealio Lietuvių Evangelikų Parapija	10,-
A. G. Nagiai	- 10,-
J. Naruševičius	5,- 5,-
R. Otto	5,- 5,-
J. Piečaitis	5,- 5,-
Petr. Piečaitis	10,-
E. J. Paunksniai	10,-
p. Piešininė	10,-
M. Petrauskis	10,-
A. Rugytė	- 10,-
p. p. Rupšiai	5,- 5,-
Kun. S. Šileika	- 10,-
P. Šikšta	10,-
V. Skalsgirys	10,- 5,-
St. Ališauskienė	- 10,-
Kun. J. Aranauskas	5,- 5,-
N. Bagdžiūnienė	- 10,-
K. Baltus	10,-
Z. Barisas	- 10,-
E. Barisienė	10,-
A. E. Bendžiai	5,- 5,-
Alb. Brilvicas	10,-
K. Sitkauskas	5,- 5,-
Alb. Skučas	10,-
R. Skučas	5,- 5,-
p. Šliogerienė	5,- 5,-
Z. A. Urbonai	- 10,-
A. Vapsvienė	- 10,-

(nukelta į 8 psl.)

montreal

Nepriklausoma Lietuva

SAVAITRAŠČIUI PAREMTI
RĖNGIAMAS

SPAUDOS BALIUS

IR 45 METŲ JUBILIEJUS

š. m. balandžio 20 d. šeštadienį, 7 v.v.,

Aušros Vartų parapijos salėje

1465 De SEVE St. Montreal, P.Q.

PROGRAMOJE: "GINTARO" DAINININKĖS ir muz. A. STANKEVIČIUS

• Karšta vakarienė • Visokių rūšių gėrimai • Loterija

Šokiams gros J. RIMEIKIO "TRIMITAS"

IĖJIMAS: \$ 10.00

Jaunimui ir Pensininkams: \$ 6.00

Valso, Tango ir Disko šokių premijavimas

VISI MALONIAI KVIEČIAMIS GAUSIAI DALYVAUTI!

RENGĖJAI

K.L.B. MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA

1985 m. BALANDŽIO 14 d. 12 val.

ŠAUKIA

VISUOTINI SUSIRINKIMAS

Aušros Vartų parapijos salėje,

1465 rue de Seve, Montreal

Valdybos nariai padarys savo veiklos pranešimą
ir bus renkama nauja VALDYBA.
Po susirinkimo - kavutė.

VISI KVIEČIAMIS DALYVAUTI

VALDYBA

MIRUSIEJI:

• TRANELIENĖ Marija mirė
kovo 26 d. Montreal General
ligoninėje.Liko 4 dukterys ir 1 sūnus
su šeimomis.• GRIBIENĖ Marija, 85 m.,
mirė Ste. Therese ligoninė-
je, Ville LaSalle.• LIETUVOJE, Linkuvoje mi-
rė Ona STASIŪNIENĖ vasa-
rio 3 d., sulaukusi 90 m.
amžiaus.Ji buvo paskutinė RU-
DŽIAUSKŲ šeimos sesuo. Lė-
kės yra vienintėlis brolis
Julius Rudžiauskas, gyv.
Montrealyje.Užuojauta mirusiųjų ar-
timiesiems.

PATIKSLINIMAS:

Kaip buvo rašyta skelbime,
Juozines rengė "Neringos"
Jūrų Šaulių Kuopa. Pagrin-Pildau pajamų mokesčių
formas, Fed. ir Prov.
INCOME TAX RETURNSLaima Skučaitė-Rutkauskienė
Tel: 697-3846

Dr. J. MALISKA

D. D. S.
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.
Dantų gydytojas - chirurgas
8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.
Šeštadieniais: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.
Sekmadieniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.
GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q. H3B 2G2
Tel: (514) 871-1430diniai vaišėms šeiminkavo
Edvardas Vaicekuskas ir
Elvyra Krasowski. Kiti anks-
čiau paminėti prisidėjo savo
talka.

(atkelta iš 7 psl.)

J. Vasiliauskas	5,-5,-
A. Urbonaitė	-,-10,-
J. Zabiellauskas	10,-,-
J. J. Žitkai	10,-,-
Y. Y.	5,-5,-
J. Blauzdžiūnienė	4,-4,-
L. Gedvila	-,-7,-
E. Kirstukienė	5,-2,-
Ses. Palmyra	3,-3,-
O. E. Augūnai	-,-5,-
Arv. Baršauskas	-,-5,-
J. Dainienė	5,-,-
P. Drešeris	1,-5,-
P. Gabrys	-,-5,-
G. Gedvilienė	-,-5,-
p. p. Gustainiai	5,-,-
A. Kudžma	-,-5,-
Kun. S. Kulbis	5,-,-
J. Ladyga	5,-,-
K. Krikščionaitienė	5,-,-
K. Martinėnas	5,-,-
C. Ladygienė	5,-,-
R. Lukoševičienė	5,-,-
M. Mačiukas	-,-5,-
A. T. Mickai	5,-,-
K. J. Mickai	-,-5,-
V. Pukteris	-,-5,-
J. Miellauskas	5,-,-
A. Račinskas	-,-5,-
M. Račinskaitė	-,-5,-
P. Ražanas	-,-5,-
O. Sitkauskienė	-,-5,-
K. Šimkus	-,-5,-
M. M. Grinkai	2,-2,-
E. Narbutaitė	2,-2,-
A. Keršulis	2,-2,-
Ir. Ražanaitė	3,-,-
A. Jankus	-,-2,-
L. Dzschetleto	2,-,-
A. Krikščionaitis	2,-,-
S. Rimeikis	-,-2,-
M. Rucko	2,-,-
A. Ivana	1,-,-
A. Jokubaitis	1,-,-

Po Vasario 16 Dienos minėjimo, papildomai auکوjo
Tautos Fondui: M. Gaputytė - \$100,- ir po \$25,- V.E.
Gruodžiai ir Ar. Staškevičius.Už aukas nuoširdžiai dėkoja Tautos Fondo Atstovybė
Montrealyje ir KLBendruomenės Montrealio Apylinkės
Valdyba.TONY
PHOTO
STUDIOPORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, P.Q. H4E 2A8 Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	
CERTIFIKATUS min. \$ 1,000,00	
1 metų	10 %
TERMINUOTUS INDELIUS	
1 metų	9 3/4 %
180-364 d.	9 1/4 %
120-179 d.	9 %
30-119 d.	8 1/2 %
TRUMPALAIKIUS INDELIUS	
už \$ 20,000 ar daugiau	
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS	
specialios	6 3/4 %
su draudimu	6 1/2 %
kasdieninės	6 1/2 %
ČEKIŲ SĄSKAITOS	5 %

DUODA

PASKOLAS:

NEKILNOJAMO
TURTO IR
ASMENINĖS
PASKOLOS
MIRTIES
ATVEJU
DRAUDŽIAMOS
IKI \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč.	9:00 - 3:00
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00
Penktadieniais	10:00 - 6:00
Sekmadieniais nuo SPALIO 15 iki GEGUŽES 15 d. abiejose	2:00 - 6:00
parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v.v.	

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remeliuoju
• Siuvu ir parduodu1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 ; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482 - 0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

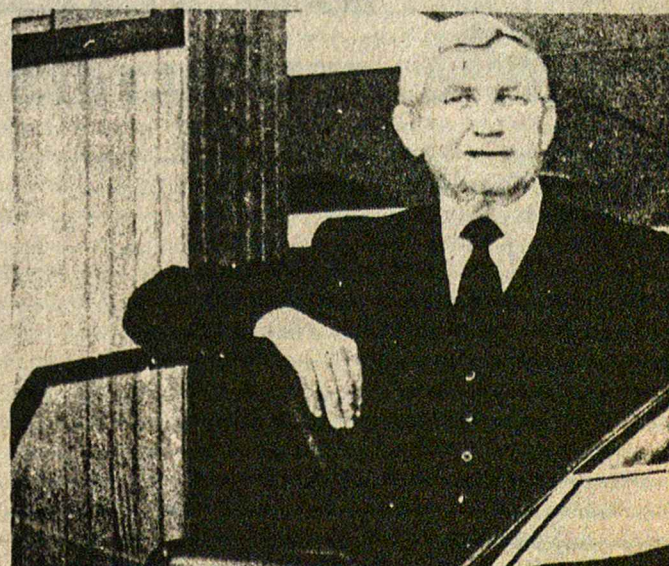
Albertas NORKELIONAS, B.A.C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391